

Plan i program rada i razvitka

Gradske knjižnice
Marka Marulića Split
za 2025.

GKMM

Sadržaj

1.	O Gradskoj knjižnici Marka Marulića Split	1
1.1.	Djelokrug rada.....	1
1.2.	Osnovni podaci.....	3
1.3.	Financiranje	6
1.4.	Način rada.....	7
2.	Izrada i donošenje pravnih i strateških dokumenata GKMM-a u 2025.....	7
3.	Opći i posebni strateški ciljevi	8
4.	Planovi i aktivnosti za realizaciju strateških ciljeva – naglasci u 2025.	9
5.	Veći investicijski i kapitalni projekti i programi u 2025.....	11
5.1.	Uređenje i pokretanje programa Krimi-kutka u podrumu Knjižnice Trstenik i uređenje garažnog prostora.....	11
5.2.	Program „Zavičajna kuća GKMM“	11
5.3.	Planovi za ostale knjižnice	13
5.4.	Investicije za nužno održavanje prostora knjižnice	13
5.4.1.	Ulaganja u prenamjenu i opremanje gradskih prostora za potrebe GKMM.....	14
5.5.	Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa prostora GKMM-a dobivenih na korištenje od Grada Splita.....	16
6.	Programska aktivnost i njezino financiranje	18
6.1.	Financiranje nabave knjižnične i neknjižne građe za 2025. godinu	18
2.	Nabava knjižne i neknjižne građe 2025. iz proračuna Grada Splita, općina Grohote i Podstrana i Splitsko-dalmatinske županije (planirani iznosi).....	20
6.2.	Programi i projekti	20
6.2.1.	Financiranje projekata putem javnih poziva i natječaja	24
6.2.2.	Ostali pozivi, natječaji i suradnje.....	30
7.	EU projekti	32
8.	Erasmus + projekti	33
9.	Promotivna aktivnost:.....	34
10.	Nakladnička djelatnost	34
11.	Meduinstitucionalna i međunarodna suradnja.....	36
12.	Digitalizacija Zavičajne zbirke „Spalatine“	37
13.	Stručno obučavanje i usavršavanje.....	37
14.	Plan rada Županijske matične razvojne službe.....	38
14.1.	Narodne knjižnice u 2025. godini.....	38
14.2.	Školske knjižnice u 2025. godini.....	42
15.	Zaključak	47

1. O Gradskoj knjižnici Marka Marulića Split

Gradska knjižnica Marka Marulića Split središnja je i najveća narodna knjižnica u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Osnovana je 1951. godine kao sljedbenica brojnih manjih ili većih pučkih knjižnica koje su kroz dugu povijest, 1700 godina starog grada, osnivane s namjerom čuvanja i širenja hrvatske kulture i hrvatskog jezika. Ime je dobila po Splitsaninu Marku Maruliću (1450. – 1524.), poznatom humanistu, pjesniku, prozaistu, prevoditelju europskog i svjetskog ugleda. Danas, kad je izrasla u jednu od najsuvremenijih narodnih knjižnica u Hrvatskoj, trenutno djeluje kroz mrežu ogranaka raspoređenih širom grada Splita, u gradskim i prigradskim naseljima i susjednim općinama s tendencijom rasta na nove predjele i s novim uslugama. U skladu s UNESCO-vim Manifestom za narodne knjižnice, namijenjena je svim kategorijama stanovništva, bez obzira na njihovo formalno obrazovanje, vjeru, spol i rasu.

Novi prostori GKMM-a Split otvorili su mogućnost razvijanja novih programa, usluga i događanja. Predstavljanje knjiga i njihovih autora, obilježavanje važnih obljetnica i datuma, edukativna predavanja i radionice za korisnike, tribine, koncerti i izložbe samo su mali dio programa koje je knjižnica ponudila svojim korisnicima. Svojim korisnicima nudi dobro popunjene fondove, programe cjeloživotnog obrazovanja i samoobrazovanja, a najsuvremenija tehnologija koju posjeduje omogućava brz i neograničen pristup informacijama. Ugodno je mjesto za boravak i druženja, poprište je brojnih kulturnih događanja te kao takva zauzima prepoznatljivo i istaknuto mjesto u javnom i kulturnom životu Grada Splita.

Bez obzira na sve izazove današnjice, GKMM i dalje ostaje svojim građanima mjesto podrške, susreta, razmjene mišljenja i ideja, sigurno utočište za osobni i profesionalni razvoj i blagostanje, kako za pojedinca tako i za zajednicu u cjelini.

1.1. Djelokrug rada

- Nabava knjižnične građe i izgradnja knjižničnih zbirki;
- Stručna obrada knjižnične građe prema stručnim standardima, što uključuje izradu informacijskih pomagala u tiskanom i/ili elektroničkom obliku;
- Pohrana, čuvanje i zaštita knjižnične građe te provođenje mjera zaštite knjižnične građe koja je kulturno dobro;

- Pružanje informacijskih usluga, posudbu i davanje na korištenje knjižnične građe, uključujući međuknjižničnu posudbu;
- Digitalizacija knjižnične građe;
- Usmjeravanje i podučavanje korisnika pri izboru i korištenju knjižnične građe, informacijskih pomagala i drugih izvora;
- Vođenje dokumentacije i prikupljanje statističkih podataka o poslovanju, knjižničnoj građi, korisnicima i o korištenju knjižničnih usluga;
- Prikupljanje statističkih podataka vezanih uz provedbu propisa kojima se uređuju autorska i srodna prava;
- Pripremanje i provođenje kulturnih, informacijskih, obrazovnih i znanstvenih sadržaja i programa (organiziranje stručnih skupova, predavanja, tečajeva, seminara, radionica s područja knjižnične djelatnosti; organiziranje edukativnih i kulturnih programa, izložbi, koncerata, kazališnih predstava, predavanja, tribina, radionica, edukativnih projekcija filmova i sl.);
- Suradnja s udrugama, pojedincima i ustanovama;
- Izdavačka djelatnost: tiskanje knjiga, brošura, časopisa i drugih periodičnih publikacija, plakata, reklamnih kataloga, prospekata i drugih tiskanih publikacija;
- Prodaja knjiga, zbornika radova, časopisa, brošura koji promoviraju djelatnost Knjižnice;
- Prikupljanje obveznog primjerka knjižnične građe za područje Splitsko-dalmatinske županije radi stvaranja zavičajne zbirke;
- Obavljanje poslova matične razvojne djelatnosti za narodne i školske knjižnice u Splitsko-dalmatinskoj županiji, sukladno Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i pravilniku kojim se uređuje matična djelatnost knjižnica;
- Obavljanje i drugih poslova sukladno Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i drugim propisima.

Knjižnica može obavljati i druge djelatnosti bez upisa u sudski registar u manjem opsegu koje služi unapređivanju registrirane djelatnosti i koje pridonose iskorištavanju prostornih i kadrovskih kapaciteta i opreme.

1.2. Osnovni podaci

GKMM je suvremeno organizirana mreža narodnih knjižnica. Trenutno broji 12 knjižnica od kojih su dvije u sastavu – Knjižnica Grohote i Knjižnica Podstrana. Od 2023. knjižnica ima i pokretnu knjižnicu – Županijski bibliobus.

Prema važećem Pravilniku o unutarnjoj ustrojbi, načinu rada GKMM-a te sistematizaciji radnih mjesta, u Knjižnici su uspostavljene i planirane sljedeće ustrojbene jedinice:

- Središnja knjižnica
- Ogranci
- Bibliobus
- Zajedničke službe

Središnja knjižnica, ogranci i pokretna knjižnica povezani su u jedinstvenu knjižničnu mrežu. Poslovi i zadaci Knjižnice obavljaju se u Središnjoj knjižnici, koja je ujedno i jezgra knjižnične mreže, te u mreži knjižnica Bol-Plokite i Trstenik, a svaka od spomenutih knjižnica može imati mrežu ogranaka, odjela i službi.

1. Središnja knjižnica

Odjeli:

- Središnji info-posudbeni pult
- Odjel za odrasle korisnike
- Odjel za djecu i mlade
- Odjel periodike
- Odjel multimedije
- Odjel Zavičajne zbirka Spalatina

2. Ogranci (mreža knjižnica)

Knjižnica Bol-Plokite

- Knjižnica Brodarica
- Knjižnica Meje
- Knjižnica Spinut
- Knjižnica Grad / Knjižnica Dalmatina

Knjižnica Trstenik

- Knjižnica Ravne njive
- Knjižnica Žrnovnica
- Knjižnica Mejaši/Izdvojeni odjel za djecu i mlade
- Knjižnica Podstrana (obavljanje djelatnosti narodne knjižnice Općina Podstrana povjerila je Knjižnici Sporazumom o međusobnim pravima i obvezama broj 72/97, zaključenim dana 3. ožujka 1997. godine)
- Knjižnica Grohote – Šolta (obavljanje djelatnosti narodne knjižnice Općina Šolta povjerila je Knjižnici Sporazumom o međusobnim pravima i obvezama KLASA: 012-04/18-01/1, URBROJ: 2181-237-01/18-94 od 26. siječnja 2018.)

3. Bibliobusna služba

- Gradski bibliobus
- Županijski bibliobus

4. Zajedničke službe:

4.1. Služba za administrativno-tehničke poslove:

- Tajništvo i pravna služba
- Služba financijskog poslovanja
- Pomoćna služba

4.2. Županijska matična služba

4.3 Služba centralizirane nabave, obrade i zaštite knjižnične građe

4.4. Služba za programe, marketing i razvoj

- Služba za programe, projekte i odnose s javnošću
- Služba za marketing i razvoj
- Služba za informatizaciju i digitalizaciju

Jedan je od važnijih strateških ciljeva Knjižnice permanentan rad na učinkovitoj, funkcionalnoj, ekonomičnoj i fleksibilnoj organizaciji rada i poslovanja te povećanju broja zaposlenih u skladu s novim standardima i pravilnicima.

GKMM Split se uključila u program zapošljavanja osoba koje su dugo u evidenciji nezaposlenih pri HZZ-u. Na taj način zaposlene su u 2024. godini tri osobe na određeno radno vrijeme. Materijalni trošak snosi HZZ. Planira se, u okviru mogućnosti, nastaviti takav način zapošljavanja i u 2025.

U 2025. planira se izrada novog plana razvoja mreže knjižnica u gradu Splitu u skladu s analizom stanovništva unutar kotareva i njihovih potreba kao i razvoj mreže bibliobusnih stajališta unutar Splitsko-dalmatinske županije kroz mogućnost prijave na novi EU natječaj „Čitanjem do uključivog društva“ nabavom bibliokombija.

U skladu s brojnim promjenama, planira se reorganizacija određenih službi, odjela i ogranaka. Promjene su dijelom započele u 2023. i 2024. te će se nastaviti i u 2025.

Početakom 2025. očekuje se potpisivanje novog Kolektivnog ugovora za zaposlene u ustanovama kulture Grada Splita nakon čega će uslijediti i nova sistematizacija.

Ukupan broj osoblja GKMM-a na kraju 2024. je 80 djelatnika od čega je na neodređeno 68 a na određeno 12.

FINANCIRANJE

- Grad Split: 63
- Ministarstvo kulture i medija: 2
- Splitsko-dalmatinska županija: 1
- Općina Šolta: 1
- Općina Podstrana: 1

ODREĐENO

- Grad Split: 7
 - Splitsko-dalmatinska županija: 1
 - Gradovi i općine SDŽ (stajališta): 1
 - Hrvatski zavod za zapošljavanje: 3
- Jedan djelatnik je na pola radnog vremena.
 - Tri su djelatnika osobe s invaliditetom.

Struktura zaposlenih prema stupnju obrazovanja radnog mjesta:

NSS- 8

SSS- 28

VSS- 44 od toga su dvije knjižničarske savjetnice (ravnateljica i voditeljica ŽMRS)

S obzirom na broj knjižnica u mreži, broj korisnika, veličinu fonda te broj realiziranih programa za korisnike, s obzirom na relevantne usporedbe s drugim hrvatskim narodnim knjižnicama, broj djelatnika je nedostatan i manji od propisanih standarda, što značajno otežava realizaciju svih planiranih aktivnosti i poslova. Stoga će se i dalje argumentirano tražiti veći broj djelatnika za GKMM. U 2025. proračunom su predviđena dva nova radna mjesta – 2 VSS. Općina Šolta je predvidjela još jedno novo radno mjesto za VSS. Planira se tražiti još jedno radno mjesto (SSS) za rad u Podstrani.

1.3. Financiranje

Knjižnica se financira iz proračuna osnivača – Grada Splita, Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, sredstvima Općine Podstrana i Grohote Šolta, Splitsko-dalmatinske županije, europskim fondovima, donacijama te vlastitim sredstvima. Knjižnična grada pristize u knjižnicu kupnjom, otkupom Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, darovima autora, nakladnika ili građana, kao obavezan primjerak i zamjenom te knjigama iz vlastite naklade. Programi Knjižnice financiraju se iz sredstava Grada Splita, iz proračuna Ministarstva kulture i medija RH, Splitsko-dalmatinske županije, Općine Šolta, Općine Podstrana, donacijama te vlastitim sredstvima.

Strateški je cilj postići konstantno, stabilno i zadovoljavajuće financiranje od strane svog osnivača Grada Splita te Ministarstva kulture i medija kao i veći udio financiranja Splitsko-dalmatinske županije koja je postala važan partner u pokretanju i funkcioniranju Županijske bibliobusne službe, ali i u realizaciji programa od važnosti za županiju. Splitsko-dalmatinska županija, partner u projektu, obvezala se održavati bibliobusnu službu najmanje pet godina nakon isteka projekta.

GKMM Split će nastaviti pratiti sve mogućnosti u apliciranju na lokalne, regionalne, nacionalne i EU natječaje u svrhu poboljšanja svog poslovanja i na dobrobit svojih korisnika suradujući sa svim partnerima koji joj mogu pomoći u tome. Veliku pomoć i podršku knjižnica ima od mjerodavnih službi Grada Splita i Razvojne agencije Split – RAST.

S obzirom na činjenicu otvaranja novih knjižnica, službi i usluga te povećanju broja članova i posudbi građe planirana su i veća financijska sredstva za nabavu knjižnične građe od Ministarstva kulture i medija RH.

S druge strane, s obzirom na uvođenje besplatnog upisa za djecu do navršene 18. godine života, očekuju se određeno smanjenje namjenskih sredstava (članarine), ali ne znatno vodeći se dosadašnjim iskustvom.

1.4. Način rada

Knjižnica obavlja svoju djelatnost na temelju programa i planova razvoja, a poglavito na temelju godišnjeg programa rada. Godišnjim programom rada utvrđuje se međusobna koordinacija rada knjižnica, ogranaka, odjela, službi i zbirki i njihovi pojedinačni nastupi prema javnosti i subjektima izvan Knjižnice.

Gradska knjižnica Marka Marulića Split postavlja i utvrđuje dugoročne strateške ciljeve i načine njihova ostvarivanja kroz određeni period planiranja i upravljanja ustanovom. Oni su usmjereni prema budućnosti i služe kao okvir za donošenje odluka i planiranje aktivnosti.

2. Izrada i donošenje pravnih i strateških dokumenata GKMM-a u 2025.

Zbog potrebe redovitog usklađivanja s izmjenama zakonskih i podzakonskih akata te potrebe dostizanja knjižničnih standarda te uslijed velikih globalnih i regionalnih društvenih i drugih promjena, a koje se reflektiraju i na promjene u poslovanju GKMM-a, planira se donošenje novih dokumenata:

- Strateški plan GKMM-a Split 2025.-2029.
- Kolektivni ugovor za zaposlene u ustanovama kulture Grada Splita
- Pravilnik o unutarnjoj ustrojbi, načinu rada Gradske knjižnice Marka Marulića Split te sistematizaciji radnih mjesta
- Protokoli o postupanju GKMM-a Split u kriznim situacijama
- Poslovnik o radu Stručnog vijeća GKMM-a Split
- Smjernice za reviziju i otpis knjižnične građe GKMM-a Split
- Smjernice za izgradnju i upravljanje fondom GKMM-a Split
- Revizija Cjenika GKMM-a
- Pravilnik za darovanu građu

- Statutarne izmjene (prodaja na malo vlastitih i drugih izdanja i proizvoda koji promoviraju djelatnost knjižnice i logo knjižnice)

Potpisivanjem novog Kolektivnog ugovora očekuje se nužno poboljšanje materijalnih i statusnih pitanja djelatnika, a što bi predstavljalo dodatni poticaj u radu. U skladu s planiranjem novog strateškog plana potrebno je izraditi analizu potreba stanovništva Grada Splita za knjižničnim uslugama po kotarevima i mjesnim odborima i na osnovu toga napraviti novi plan razvoja knjižničnih usluga i mreže GKMM-a Split. Na isti način, zajedno sa Županijskom matičnom razvojnom službom, napraviti plan i za nova potencijalna bibliobusna stajališta u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

3. Opći i posebni strateški ciljevi

Razvoj kvalitetnih i suvremenih knjižničnih usluga i povećanje njihove dostupnosti

- Razvoj knjižničnog fonda i zbirki
- Osiguravanje većeg broja korisnika i veće posudbe građe
- Razvoj multimedijalnih usluga
- E-usluge

Promicanje čitanja i pismenosti

- Promicanje čitanja od najranije dobi
- Promicanje čitanja kod djece školske dobi i mladih
- Promicanje čitanja u obitelji
- Promicanje čitanja i pismenosti u društvu

Promicanje kvalitetnog razvoja pojedinca i zajednice

- Promicanje demokracije i sigurnosti
- Promicanje i razvoj suradnje s civilnim i javnim sektorom
- Promicanje i razvoj volonterskog programa
- Promicanje kreativnog i kvalitetnog slobodnog vremena te cjeloživotnog učenja

Promicanje zavičajne i hrvatske baštine te suvremene zavičajne i hrvatske knjižne scene

Kvalitetan razvoj knjižnice

- Profesionalno jačanje i osnaživanje djelatnika
- Komunikacijska strategija jačanja imidža knjižnice
- Umrežavanje i osnaživanje knjižnica u SDŽ, RH i na međunarodnoj razini
- Osiguravanje infrastrukture za kvalitetan razvoj knjižnice

4. Planovi i aktivnosti za realizaciju strateških ciljeva – naglasci u 2025.

Razvoj knjižničnog fonda i zbirki

Aktivnosti:

- Povećanje broja prinova i primjeraka zbog većih sredstava dobivenih od Grada Splita i Ministarstva kulture i medija, uključujući novi model otkupa, za potrebe svih knjižnica u mreži;
- Unos darovanih knjiga i druge knjižnične građe iz ostavština u knjižnični katalog, što utječe na bogatiji knjižnični fond i njegovu veću materijalnu vrijednost;
- Razvoj nakladništva Knjižnice (Biblioheca Spalatina i Biblioteka Marulica)
- Redovito pročišćavanje knjižničnog fonda i rasterećivanje knjižničnih polica od višaka za druge, nove odjele te redoviti otpis zastarjele građe;
- Strateški raditi na različitim razinama knjižničnih preporuka građe za sve dobi i interese koristeći komunikacijske kanale za efikasno utvrđivanje korisničkih potreba;
- Praćenje i anketiranje potreba korisnika s obzirom na brojne i brze društvene promjene, a sve u skladu s novim Standardima za narodne knjižnice;
- Razvoj zbirki i usluga za ranjive skupine: za starije, bolesne, osobe s teškoćama (započet je projekt Pedalama do priče – dostava knjiga električnom biciklom korisnicima smanjene pokretljivosti).

Očekivani porast ukupnog knjižničnog fonda za okvirno 5%.

Osiguravanje većeg broja korisnika i veće posudbe građe

- Otvaranje i pokretanje novih knjižnica, službi i usluga (bibliokombi, stacionar u Slatinama, proširenje Knjižnice Podstrana);

- Intenzivna suradnjom s vrtićima i školama u svrhu populariziranja besplatnog upisa za djecu do navršene 18.godine života;
- Suradnja s medijima i portalima na promociji knjižnice i njezinih programa.

*Očekivani rezultati: **10%** više upisanih u knjižnicu u odnosu na dosadašnji broj upisanih. Isto toliko i posudbe knjižnične građe.*

Razvoj multimedijalnih i e-usluga

- Digitalizirati, multimedijalno obraditi i prezentirati dijelove dobivenih ostavština (Fiamengo, Delmata, Smoje i dr. iz Zavičajne zbirke) – mogućnost virtualne tehnologije;
- Dodatno poboljšanje web stranice;
- Unaprijediti i implementirati sve novine iz ZaKi sustava – mobilno učlanjenje i dr. usluge;
- Uključiti se u projekt digitalizacije NSK-a sa svrhom ekonomičnijeg i umreženijeg digitalnog knjižničkog sustava;
- Sudjelovanje u online usluzi u nacionalnom projektu „Pitajte knjižničare“;
- Obnavljati i nabavljati novu informatičku opremu te uvoditi nove tehnologije u rad knjižnice.

5. Veći investicijski i kapitalni projekti i programi u 2025.

5.1. Uređenje i pokretanje programa Krimi-kutka u podrumu Knjižnice Trstenik i uređenje garažnog prostora

Za potrebe uspostave Bibliobusne službe, uredila se donja etaža Knjižnice Trstenik (cca 130 m²) koja se zbog poplavlivanja i zapuštenosti nije koristila. Sredstvima dobivenim rebalansom gradskog proračuna 2022. i sredstvima iz proračuna 2023., prostor se uredio i opremio za potrebe spremišta i radnih prostora bibliobusne službe, ali i za dodatni spremišni prostor Knjižnice Trstenik kojemu je nužna prostorna reorganizacija i rasterećenje od pretrpanosti s policama. U sklopu tog uređenja, uredio se i ventilacijski i klimatizacijski sustav Knjižnice Trstenik koji nije radio zbog nefunkcioniranja donje etaže Knjižnice. Paralelno s tim, preuređio se u cijelosti i opremio s novim namještajem i tehnikom Odjel za djecu i mlade koji je započeo s bogatim programom i sadržajima za djecu, mlade i njihove roditelje. S tim programima nastavit će se i u 2025. godini.

Krajem 2024. godine započela se uređivati krimi-soba u sklopu preuređene donje etaže Knjižnice Trstenik u suradnji s arhitektonskim biroom ARP Dinka Peračića i Mirande Veljačić. U 2025. godini planira se njegovo svečano otvorenje i bogat program tijekom godine raznolikih događanja unutar tog prostora za građane kotara Trstenik, ali i sve ostale zainteresirane građane.

Sve potaknute promjene bit će zaokružene uređenjem i garažnog prostora ispred sporednog ulaza u podrum Knjižnice, što ovisi o gradskom starteškom uređenju prostora kotara za garaže.

5.2. Program „Zavičajna kuća GKMM“

Program „Zavičajna kuća GKMM-a Split“ u svojoj strategiji ima za cilj kod preuređenja ili otvaranja novih knjižnica određeni dio knjižnice posvetiti nekome tko je svojim djelovanjem zadužio Split. Nakon spomen-sobe Ljube Stipišića Delmate s kućnom bibliotekom Jakše Fiamenga, Spomen-sobom Miljenka Smoje, pripremljenog projekta preuređenja Knjižnice Spinut u spomen na glazbenika Dinu Dvornika, koji je živio u zgradi – Kineskom zidu u kojoj se nalazi naša knjižnica, u visokoj fazi realizacije je i Spomen-soba Vesne Parun u sklopu Knjižnice Grohote na Šolti.

Naime, krajem 2024. godine Općina Šolta s načelnikom Nikolom Cevićem Karuzićem je otkupila ostavštinu Vesne Parun od njezinog nasljednika, nećaka Mirka Paruna. Naša knjižnica i kolegica

Željka Alajbeg dala je veliku pomoć u realizaciji tog dogovora. Sva građa ostavštine Vesne Parun nalazi se u župnom uredu Župe sv. Stjepana Prvomučenika. Planira se nabava metalnih ormara s bravom za zaključavanje te premještaj građe u obližnju prostoriju u kompleksu Bratske kuće u kojem se nalazi knjižnica, a u kojem je planirana realizacija spomen sobe Vesna Parun. Prostor trenutno koriste Općina Šolta, Kulturno-informativni centar otoka Šolte i Turistička zajednica općine Šolta, a služi za skladištenje opreme i stolica za javna događanja. Premještenu građu planira se pregledati, utvrditi njezino fizičko stanje i sortirati po vrsti te krenuti u popisivanje ostavštine. Plan i način popisivanja posebno će se razraditi. Plan je naručiti idejni projekt uređenja spomen-sobe i načina prezentacije vrijedne ostavštine Vesne Parun.

Tijekom 2025. redovito će se organizirati različiti programi i sadržaji u knjižnicama i spomen-sobama u sklopu programa Zavičajne kuće. Knjižnica Dalmatina bit će i ove godine domaćin niza kulturnih, književnih i glazbenih događanja kao što su Poezija na katu, Studio lektira, seriju predavanja u suradnji s udrugom Collegium Split kroz povijest, koja se bavi poviješću grada Splita i svega šta se događalo u njemu, kao i povijesnim ličnostima koje su dale obol ovom gradu kroz program Splitska ura. Tu je i udruga KURS kroz program Disku(r)sija, koji omogućuje inozemnim piscima i spisateljicama da provedu mjesec dana u Splitu kao gosti rezidencijalnog programa. U sklopu ovogodišnjeg Splitskog ljeta organizirat će se događanja u dvorištu Dalmatine, kao i na terasi Knjižnice Žrnovnica i Spomen-sobe Miljenka Smoje. Planira se suradnja sa skladateljem Tomislavom Mrduljašem i klapama na snimanju neobjavljenih pjesama Ljube Stipišića Delmate i Jakše Fiamenga. Tijekom godine organizirat će se veći broj čakavskih susreta i programa u sklopu projekta očuvanja splitskog govora.

Knjižnica Dalmatina će u 2025. godini nastaviti graditi svoju važnu ulogu kao kulturno središte Splita. Osim navedenih programa, važno je istaknuti da Gradsko mandolinsko društvo Sanctus Domnio redovito održava probe u prostorima Knjižnice Dalmatina, uz povremeno održavanje koncerata u sklopu vlastitih i knjižničnih programa, dodatno obogaćujući kulturnu ponudu GKMM-a. Isto tako, studentska klapa Dežgracija nastavlja vježbati u Spomen sobi Ljube Stipišića Delmate.

Pri otvaranju spomen-soba važno nam je očuvanje i prezentiranje baštine. Sam splitski govor, kojim je Smoje govorio i po kojem je Split postao dodatno prepoznatljiv, nematerijalna je svjetska kulturna baština. Delmatino djelo posvećeno klapskom pjevanju znatno je pridonijelo tome da se ono uvrsti u svjetsku kulturnu nematerijalnu baštinu. Međutim, sve naše spomen-sobe za cilj će

imati i kontinuirano stvaranje novih vrijednosti na osnovi te baštine, koje će sutra nekim novim generacijama značiti vrijednu baštinu.

Program Zavičajne kuće GKMM-a od početka podržava i stručno prati studio ARP arhitekta Dinka Peračića i Mirande Veljačić kojima je Split i njegovanje splitskog duha i kroz manja arhitektonska rješenja, kao što su naša, izazov. S njima planiramo suradnju i u 2025. Početkom 2025. završit ćemo program uređenja Krimi-kutka u podrumu Knjižnice Trstenik i započeti s organizacijom sadržaja u njemu. Plan je u suradnji s arhitektima preurediti i obnoviti multimedijalne dvorane u Središnjici.

5.3. Planovi za ostale knjižnice

- U 2025. planiraju se izraditi idejni projekti s troškovnicima preuređenja Knjižnice Meje, Knjižnice Bol-Plokite i Odjela za djecu i mlade Središnje knjižnice;
- Stacionar u Slatinama – u okviru Integriranog teritorijalnog programa u novom EU programskom razdoblju 2021. – 2027. predviđeno je i financiranje projekta Multifunkcionalnog društvenog centra Slatine na kojem bi partner bila Gradska knjižnica Marka Marulića Split jer je na poziv Mjesnog odbora Slatine predviđen stacionar u sklopu ovog centra. U tijeku je prikupljanje dokumentacije te bi se u lipnju trebale dobiti informacije o statusu građevinske dozvole;
- U dogovoru s načelnikom Općine Podstrana Mijom Dropuljićem obećana je mogućnost korištenja dodatne prostorije Općine Podstrana koja se nalazi do same knjižnice za potrebe knjižničnih usluga i organizacije kulturnih događanja. Općina Podstrana će nabaviti ormare na zaključavanje i urediti kutak za djecu. U zatvorene ormare će se prenijeti knjige iz priručne zbirke te će se na taj način rasteretiti skućena knjižnica s prepunim policama i bez prostora za kreativan rad s korisnicima.

5.4. Investicije za nužno održavanje prostora knjižnice

GKMM Split mora imati dovoljno sredstava za redovito financiranje materijalnih troškova i troškova usluga za održavanje sustava knjižnica u mreži i objekata danih na korištenje (klimatizacija, atesti, dizala, vatrodojava, električne instalacije, trošak električne struje, knjižničarski program, servis računala i sl.). S obzirom na to da se radi o objektima javne namjene koje posjećuje veliki broj građana zakonski okviri za održavanje tih objekata su strogi, a samim

time i troškovi veliki. Većina se financira iz namjenskih sredstava knjižnice, članarina i zakasnina, čija je prvenstvena namjena obogaćivanje i osuvremenjivanje knjižničnih usluga postojećim korisnicima, ali i za pridobivanje novih korisnika. Velik problem je u održavanju starijeg i lošeg klimatizacijsko-ventilacijskog sustava Središnje knjižnice jer su troškovi za izvanredne popravke veliki i redoviti. Tako je bilo i u 2024. godini. Svakako bi se taj problem morao dugoročno efikasnije riješiti. S obzirom na stare i dotrajale prostore knjižnica i ogranaka, nužno je imati i predviđati sredstva za njihovo redovito održavanje. S obzirom na to daje EU projekt uređenja Knjižnice Spinut odbijen zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa zgrade u kojoj se knjižnica nalazi, plan je pronaći sredstva za realizaciju pripremljenog projekta. Naime, posebno su otežani uvjeti rada u knjižnici (stare, dotrajale i opasne vanjske stijenke i brisoleje, neadekvatan klimatizacijsko-ventilacijski sustav, stari tepisi, nefunkcionalna galerija knjižnice...). Plan je preurediti i dotrajale multimedijalne dvorane u Središnjici, sanirati vlaženje zidova u Knjižnici Bol-Plokite...

Uz sve navedene veće investicije, knjižnica će redovito ulagati u nužno obnavljanje i osuvremenjivanje interijera svojih odjela i ogranaka.

5.4.1. Ulaganja u prenamjenu i opremanje gradskih prostora za potrebe GKMM

GKMM Split kontinuirano ulaže u poboljšanje svojih prostora i opreme kako bi osigurala kvalitetnije uvjete za korisnike i zaposlenike. Planirana ulaganja za 2025. godinu obuhvaćaju rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje knjižničnih prostora u mreži GKMM-a, s ciljem unaprjeđenja dostupnosti knjižničnih usluga, tehničke opremljenosti i sigurnosti. U nastavku slijedi prikaz planiranih ulaganja koja će omogućiti kvalitetnije pružanje knjižničnih usluga, bolje uvjete za organizaciju programa i veću dostupnost knjižnice kao centra kulture, edukacije i društvenih događanja:

1. Rekonstrukcija i uređenje knjižničnih prostora

- Planirano ulaganje u tuđu imovinu 124.000 €
- ✓ **Rekonstrukcija i uređenje multimedijalnih dvorana u Središnjici** – unaprjeđenje tehničke opreme i prostora za organizaciju predavanja, radionica i multimedijalnih sadržaja.
- ✓ **Rekonstrukcija i uređenje Knjižnice Spinut** – provedba projekta rekonstrukcije knjižnice kako bi se modernizirao prostor i prilagodio suvremenim potrebama korisnika.

- ✓ **Opremanje stacionara Slatine** – nabava potrebne opreme i namještaja za adekvatno funkcioniranje knjižničnog stacionara.
- ✓ **Opremanje kotarske prostorije u Knjižnici Podstrana** – postavljanje zatvorenih ormara za smještaj priručne literature i opremanje kutka za djecu, čime se dodatno unapređuje prostor za najmlađe korisnike.

2. Uredska oprema i namještaj

- Planirano ulaganje u iznosu od 59.000 € za:
 - ✓ Opremanje knjižnica u mreži GKMM-a,
 - ✓ Modernizacija multimedijalnih dvorana u Središnjici,
 - ✓ Nabava namještaja i tehničke opreme za provedbu projekta „**Rekonstrukcija GKMM knjižnice Spinut**” (kojeg Grad Split sufinancira s 15%).

3. Oprema za održavanje i zaštitu

- Planirana nabava opreme za unaprjeđenje uvjeta u knjižničnim prostorima u iznosu 5.000,00 €
 - ✓ **Klima uređaje** – poboljšanje uvjeta rada i boravka korisnika u Središnjoj knjižnici.
 - ✓ **Novo kamere za nadzor** – unapređenje sigurnosnog sustava knjižnice radi zaštite knjižne građe, prostora, djelatnika i korisnika.

5.5. Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa prostora GKMM-a dobivenih na korištenje od Grada Splita

Naziv	Adresa	Bruto površina cca	Godina gradnje	Pokrov građevinskih objekata	Vlasništvo grada
Gradska knjižnica Marko Marulić Split- Središnja knjižnica	Ulica slobode 2	2644,6 m ²	1966.	Depandansa – beton/plastika	IZVANKNJIŽNO
				Uredski prostori- prizemlje zgrade	(ali nije upisano u zemljišnim knjigama i nije evidentirano u poslovnim knjigama)
Gradska knjižnica Marko Marulić Split-Knjižnica Trstenik	Papandopulova 25	432,1 m ²	1978.	prizemlje	IZVANKNJIŽNO
					(ali nije upisano u zemljišnim knjigama i nije evidentirano u poslovnim knjigama)
Gradska knjižnica Marko Marulić Split- Knjižnica Dalmatina, Pjesničko glazbeni zavičajni odjel - Grad	Zagrebačka 4	125 m ²	1910.	1. kat	IZVANKNJIŽNO
					(ali nije upisano u zemljišnim knjigama i nije evidentirano u poslovnim knjigama)
Gradska knjižnica Marko Marulić Split- Knjižnica Ravne Njive	Hercegovačka 40	180 m ²	1985.	prizemlje	IZVANKNJIŽNO
					(ali nije upisano u poslovnim knjigama)
Gradska knjižnica Marko Marulić Split- Knjižnica Meje	Njegoševa 1A	150 m ²	1970.	prizemlje	IZVANKNJIŽNO
					(ali nije upisano u poslovnim knjigama)
Gradska knjižnica Marko Marulić Split- Knjižnica Bol Plokite	Tolstojeva 32	345,1 m ²	1971.	prizemlje	DA
					(nije upisano u zemljišnim knjigama ni u poslovnim knjigama)
Gradska knjižnica Marko Marulić Split- Knjižnica Spinut	Plančićeva 12	314,3 m ²	1971.	prizemlje	IZVANKNJIŽNO
					(ali nije upisano u poslovnim knjigama)
Gradska knjižnica Marko Marulić Split- Knjižnica Brodarica	Terzićeva 5/IX	257 m ²	2006.	9. kat – beton/plastika	DA
					(ali nije upisano u poslovnim knjigama)
Gradska knjižnica Marko Marulić Split- Knjižnica Žrnovnica	Krešimirova 7	177,7 m ²	1936.	1. kat	DA
					(ali nije upisano u poslovnim knjigama)
Gradska knjižnica Marko Marulić Split- Knjižnica Kila-Mejaši	Vrboran 19 A	100 m ²	2020	prizemlje	DA
					(ali nije upisano u poslovnim knjigama)
Gradska knjižnica Marko Marulić Split- Knjižnica DEPO - Mertojak	Trondheimska 1-3 (istok)	200 m ²	1983.	podrum (atomska sklonište)	DA
					(ali nije upisano u poslovnim knjigama)

Strateški cilj GKMM-a u 2025. godini bit će dogovor hodograma aktivnosti rješavanja imovinsko-pravnih pitanja s mjerodavnim službama Grada Splita vezano uz prostore koje je knjižnica dobila na korištenje u svrhu odvijanja osnovne djelatnosti.

Većina prostora dana na korištenje nije uredno upisana u zemljišnim knjigama, a neki prostori niti u evidenciji poslovnih prostora Grada Splita.

Naime, svaki naš pokušaj apliciranja preko natječaja za bespovratnim sredstvima EU fondova, a vezano za uređivanje knjižnica, zbog nesređenih imovinsko-pravnih odnosa, ne bude prihvaćan. Isto tako, s mjerodavnim službama Grada Splita pokušat će se pronaći i adekvatan prostor za spremište knjižnične građe jer je sadašnji prostor u atomskom skloništu u Trondheimskoj ulici u potpunosti neadekvatan za tu namjenu.

6. Programska aktivnost i njezino financiranje

6.1. Financiranje nabave knjižnične i neknjižne građe za 2025. godinu

GKMM-a ima jasno definiranu nabavnu politiku koja osigurava sustavnost i dosljednost u izgradnji knjižničnog fonda. Temelji se na stručnim procjenama i u skladu je s važećim nacionalnim i međunarodnim zakonima, propisima i preporukama.

GKMM Split ujedno je matična razvojna knjižnica za Splitsko-dalmatinsku županiju u kojoj živi 423 407 stanovnika (Popis stanovništva, 2021.) Raspolaze knjižničnim fondom od 410 174 jedinice knjižne građe (2024.), što znači da joj nedostaje još cca 13 233 (3,1 %) knjiga da bi dosegla minimum standarda od 1 knjige po stanovniku županije.

Zadovoljstvo sugrađana uslugom GKMM-a Split vjerujemo da bi bilo još i veće kada bi GKMM Split raspolagala s većim brojem jedinica i primjeraka knjižnične građe. Kako bi zadovoljila potrebe svojih korisnika, trebala bi obnavljati fond s minimalno 33 600 jedinica knjižnične građe godišnje (gledajući samo po broju stanovnika Splita). Prosječni standard prinova knjiga u tekućoj godini je prema standardima najmanje 200 knjiga na 1000 stanovnika, što bi za GKMM Split značilo 32 000 svezaka knjižne građe godišnje i 1600 jedinica neknjižne građe (igračke, audiovizualna i ostala građa) tj. 504.000,00 €, što je gotovo dvostruko više sredstava od onih koje smo do sada imali.

GKMM Split kontinuirano radi na obogaćivanju fonda knjižne i neknjižne građe, omogućujući svim korisnicima pristup kvalitetnim, aktualnim i relevantnim sadržajima. U nastavku slijedi prikaz ukupno planiranih sredstava za nabavu knjižnične građu u 2025. godini:

1. Nabava knjižne i neknjižne građe 2025. od sredstava Ministarstva kulture i medija RH (odobreni iznosi)

- **GKMM Split – 120.000,00 €**

Nabava knjižne i neknjižne građe za mrežu knjižnica GKMM-a, osiguravajući raznovrsnu literaturu, referentne zbirke i neknjižnu građu za korisnike svih dobnih skupina i interesa. Povećanje je to za 36,24 % od prošle godine.

- **Bibliobusna služba GKMM-a – 15.000,00 €**

Nabava knjižne i neknjižne građe za potrebe pokretnu knjižnice, koja omogućava pristup knjigama i multimedijalnim sadržajima u područjima Splitsko-dalmatinske županije gdje nema stacionarnih knjižnica.

- **Knjižnica Grohote (Šolta) – 4.000,00 €**

Povećanje fonda knjižnice na otoku Šolti, čime se osigurava bolja dostupnost književnih i edukativnih sadržaja otočnim korisnicima.

- **Knjižnica Podstrana – 4.000,00 €**

Obogaćivanje knjižnog fonda i multimedijalnih izvora u knjižnici Podstrana, u svrhu jačanja kulturne i obrazovne ponude za lokalnu zajednicu.

Nabava knjižne i neknjižne građe 2025. od sredstava Ministarstva kulture i medija RH (odobreni iznosi)

	ODOBRENI IZNOS
GKMM SPLIT	120.000,00 €
BIBLIOBUSNA SLUŽBA GKMM-A	15.000,00 €
KNJIŽNICA GROHOTE (ŠOLTA)	4.000,00 €
KNJIŽNICA PODSTRANA	4.000,00 €

Iskaz interesa za otkup knjiga uvrštenih na Popis A i Popis B u 2025. – I. krug (odobreni programi)

	ODOBRENI IZNOS
GKMM SPLIT	75.000,00 €
KNJIŽNICA GROHOTE (ŠOLTA)	5.500,00 €
KNJIŽNICA PODSTRANA	5.000,00 €

Do 2023. godine Ministarstvo kulture i medija otkupljivalo je knjige za knjižnice direktno od nakladnika, a od 2024. je pokrenut novi model otkupa sukladno kojem Ministarstvo kulture i medija RH osigurava narodnim knjižnicama namjenska sredstva za otkup knjiga, a narodne knjižnice samostalno nabavljaju knjige prema popisima koje Ministarstvo preporučuje za otkup. Nakon što Ministarstvo objavi popise knjiga, knjižnice iskazuju interes za nabavu knjiga, na temelju kojeg Ministarstvo donosi odluku o raspodjeli sredstava za otkup knjiga

2. Nabava knjižne i neknjižne građe 2025. iz proračuna Grada Splita, općina Grohote i Podstrana i Splitsko-dalmatinske županije (planirani iznosi)

IZVOR FINANCIRANJA	IZNOS PLANIRANIH SREDSTAVA
GRAD SPLIT	120.000,00 €
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA (ZA BIBLIOTSKU SLUŽBU)	7.000,00 €
OPĆINA PODSTRANA I OPĆINA ŠOLTA	7.000,00 €
- KNJIŽNICA GROHOTE	4.000,00 €
- KNJIŽNICA PODSTRANA	3.000,00 €
VLASTITA SREDSTVA	1.000,00 €
DONACIJE	52.000,00 €

Sredstva predviđena za kupovinu knjižne građe u 2025. godini povećana su sveukupno za otprilike 27,6% u odnosu na 2024. godinu.

6.2. Programi i projekti

- **Godina Ive Tijardovića i Jakova Gotovca**

Gradsko vijeće Grada Splita na 34. sjednici jednoglasno je usvojilo prijedlog odluke o proglašenju 2025. godine godinom Ive Tijardovića i Jakova Gotovca, dvojice istaknutih figura hrvatske glazbene scene, i to 130 godina od njihova rođenja. GKMM Split se pridružuje obilježavanju svojim programima – dodatnom promocijom knjige Ivo Tijardović „Život i vrijeme: memoari slavnog Splitsanina“ priređivača i urednika Marina Kuzmića u zemlji i izvan nje. Knjiga je tiskana 2024. u nakladi GKMM-a. Planira se tiskanje nove knjige splitskih libreta Ive Tijardovića urednika Marina Kuzmića, kao i slikovnice o Jakovu Gotovcu. Planiraju se i drugi programi i suradnje u sklopu obljetnice.

- **Projekt očuvanja splitskog govora**

Grad Split je poduzeo i konkretne korake u očuvanju svoje jezične baštine s ciljem institucionalne zaštite splitskog govora. GKMM Split je dobila važnu ulogu u realizaciji zadanog cilja. Planira se organizacija edukacije edukatora (odgajatelji, učitelji, profesori) u suradnji s profesorima Filozofskog fakulteta u Splitu. Tijekom godine organizirat će se čakavski susreti učenika i njihovih mentora te radionice splitskih čakavaca. Početkom godine promovirat će se knjiga „ČA je Ča? Fjabe, glende i koji vers Dunje Kalilić, u nakladi GKMM-a. Knjiga je tiskana u

prosincu 2024. godine. Planira se tiskanje knjige „Libar braće Uvodića“ Ede Šegvića, urednice Dunje Jutronić te njezina promocija za vrijeme Sudamje.

- **Moje ča**

Svrha ovog projekta je očuvanje splitskog govora od zaborava s ciljem poticanja djece na njegovo istraživanje i kreativno upoznavanje. Mnogi uspješni školski projekti revitalizacije splitskog govora bit će u Knjižnici Dalmatini predstavljeni djeci iz drugih škola koji nemaju takve programe.

- **Noć knjige**

Noć knjige je hrvatska nacionalna kulturna manifestacija posvećena knjigama, pokrenuta 2012. godine. Cilj projekta je potaknuti kulturu čitanja i uvažavanja knjige kao civilizacijskog i kulturnog dosega te dati poticaj razgovoru o statusu i važnosti knjige u suvremenom društvu. Povod za to su Svjetski dan knjige i autorskih prava (23. travnja) i Dan hrvatske knjige (22. travnja). Program GKMM za manifestaciju će biti u skladu s temom manifestacije.

- ***Sudamja***

GKMM Split već niz godina tradicionalno sudjeluje u službenom programu Grada Splita. Program je velikim dijelom namijenjen djeci i mladima, a popraćen je raznim radionicama, promocijama i izložbama.

- **70 godina dječjih knjižnica**

Dana 5. svibnja 2025. se obilježava 70 godina dječjih knjižnica. Odjel za djecu i mlade planira organizirati tjedan dječjih knjižnica i bogat program u svim knjižnicama, u suradnji s javnim i civilnim sektorom.

- **„Godinu obilježavanja 1100. obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva“**

Plan knjižnice za 2025. godinu osmišljen je kao dinamičan i sveobuhvatan program koji teži poticanju kulturne pismenosti i kreativnosti unutar zajednice. U suradnji s Umjetničkom akademijom UMAS – Odsjekom za glumu, knjižnica će realizirati projekt pričanja priča, namijenjen učenicima nižih razreda osnovnih škola, čime se nastoji prenijeti bogatstvo povijesti i tradicije na najmlađe generacije. Naglasak stavljen je na temu „Godina obilježavanja 1100. obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva“.

- ***Pedalama do priče***

Pedalama do priče je nova besplatna usluga GKMM- Split. Starijim članovima i osobama s otežanim kretanjem omogućava se dostava knjiga električnim biciklom direktno na njihov prag. Projekt je pokrenut u veljači 2025., a kupnja bicikla sufinanciran je sredstvima Ministarstva kulture i medija RH.

- ***Program Krimi-kutka Knjižnice Trstenik***

Krimi-kutak Knjižnice Trstenik stvorit će poseban prostor za sve ljubitelje kriminalističkih sadržaja – od zagonetnih kriminalističkih romana i detektivskih priča do interaktivnih radionica i susreta s autorima. Osim toga, kroz suradnju s drugim kulturnim institucijama, kutak će biti obogaćen dodatnim sadržajima, čime će se proširiti kulturna ponuda Knjižnice.

- **Ljetne radionice za djecu**

Tijekom srpnja i kolovoza GKMM Split organizira besplatne radionice za djecu i mlade kako bi mogli u knjižnici na kvalitetan način provesti svoje slobodno vrijeme. Tako za vrijeme ljetnih školskih praznika djecu u knjižnici očekuje puno igre i kreativnog učenja, druženje, sklapanje novih prijateljstava...

- **70. Splitsko ljeto u GKMM-u**

Suradnja koja je započeta 2021. godine između HNK Split i Gradske knjižnice Marka Marulića Split, najbolji je pokazatelj prirodne povezanosti dviju kulturnih ustanova – kazališta i knjižnice. Festival je zadnje tri godine dobio jednu novu dimenziju pa je ova međunarodno glazbeno-scenska manifestacija dobila i jednu novu književnu komponentu. Knjižnica bi ove 2025. godine u programskom dijelu festivala sudjelovala po četvrti put.

- **Mjesec hrvatske knjige (15. 10. – 15. 11. 2025.)**

Tijekom nacionalne manifestacije Mjesec hrvatske knjige, posvećene prije svega knjizi, ali i knjižnicama, nastojat će se intenzivnije govoriti o knjizi i čitanju, ali i o knjižnicama kao mjestima javnog i slobodnog pristupa, dok će se kroz raznovrsne programe knjižnice lokalno uključivati i građane.

- **Podcast „Budi solidaran“**

Podcast ima za cilj prvenstveno pokušati promijeniti svijest o osobama s invaliditetom te prikazati njihovo položaj u društvu. U emisiji će sudjelovati osobe s invaliditetom i osobe koje s njima rade progovarajući o njihovim osobnim pričama, a sve će biti emitirano na YouTube kanalu GKMM-a, kao i na društvenim mrežama Knjižnice.

- **Čitateljski klubovi GKMM-a!**

U planu je nastavak rada naših čitateljskih klubova, a prema mogućnosti i osnivanja nekih novih za određene interesne skupine kao što su umirovljenici. GKMM trenutno nudi šest čitateljskih klubova koji su prilagođeni različitim dobima i interesima publike.

- ✓ Čitateljski klub za djecu Mali knjigoljupci
- ✓ Čitateljski klub za mlade Marulićevi Čarozezi
- ✓ Čitateljski klub za mlade u knjižnici Mejaši-Kila
- ✓ Čitateljski klub za odrasle Bokun libra
- ✓ Čitateljski klub „Do posljednje stranice“ (Knjižnica Bol-Plokite)
- ✓ International Book Club

- **Izložbena djelatnost**

U izložbenom prostoru Središnje knjižnice (atrij i izložbene vitrine) GKMM organizira izložbe akademskih umjetnika, slikara i kipara amatera, likovnih udruga i dr. Trajanje izložbe je 21 dan, što znači da se godišnje održi dvadesetak izložbi. Izložbena aktivnost kontinuirano se tijekom godine također provodi u Knjižnici Brodarica, Knjižnici Bol-Plokite te na Odjelu za djecu i mlade Središnje knjižnice. U ostalim knjižnicama izložbena je aktivnost povremenoga karaktera.

Izložbe u Središnjici 2025.:

MJESEC	IZLOŽBE
Siječanj	<ul style="list-style-type: none"> • Školi za dizajn, grafiku i održivu gradnju, „Ivana Brlić Mažuranić 150“ • ALUMNI S.E.F. „Neka miriše na ljubav“
Veljača	<ul style="list-style-type: none"> • Udruga Klaster „Bez ograničenja“ • Izložba „Budi mi par: knjige u dijalogu“
Ožujak	<ul style="list-style-type: none"> • Lina Rica, „Transfuzija vremena“ (HULU Split)

Travanj	<ul style="list-style-type: none"> • Božidar Cokarić „Na liniji crteža“ • Noć knjige: Ursula K. Le Guin Dvanaest smjerova vjetra
Svibanj	<ul style="list-style-type: none"> • Izložba slika Maje Miškov
Lipanj	<ul style="list-style-type: none"> • Oliver Mišura, „Antropogene imunizacije“ • Leo Pavlović „Orno“
Srpanj	<ul style="list-style-type: none"> • Ivan Rogulj „Traženje sklada“
Kolovoz	<ul style="list-style-type: none"> • Izložba slika Alemke Muštra
Rujan	<ul style="list-style-type: none"> • Davisi Boontharm „Sketches of Split“
Listopad / studeni	<ul style="list-style-type: none"> • Izložba slika Jelene Brnadić i Hrida Matića, Amarili Marović-Matić • Irena Frantal „Monokrom – sjene na mokrom asfaltu“
Studeni	<ul style="list-style-type: none"> • Izložba slika Julice Stapić
Prosinac	<ul style="list-style-type: none"> • Vesna Filaković „Razotkrivanje emocija!“ • Izložba Momčila Goluba (HULU Split)

6.2.1. Financiranje projekata putem javnih poziva i natječaja

Programi Knjižnice za 2025. planiraju se financirati iz proračuna Grada Splita, Ministarstva kulture i medija RH, sredstvima Općine Podstrana i Općine Šolta i sredstvima Splitsko-dalmatinske županije te europskim sredstvima.

Temeljem Javnog poziva za predlaganje javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2025. godinu, GKMM-u odobreni su od Ministarstva kulture i medija sljedeći programi:

NAZIV PROJEKTA	IZNOS ODOBRENIH SREDSTAVA
POEZIJA NA KATU	2.000,00 €
KNJIŽEVNI SPEED DATING	2.000,00 €
BEZ EKRANA – NIJE MANA	2.500,00 €
FRAGMENTI U GKMM-U	2.500,00 €
UČIMO STARE ZANATE	1.000,00 €

STRUČNI SKUP „AI TRANSFORMACIJA: KAKO UMJETNA INTELIGENCIJA MIJENJA KNJIŽNIČARSTVO?“	1.600,00 €
FILMSKI LABORATORIJ II	2.000,00 €
STUDIO LEKTIRA II	3.000,00 €
DIZAJNLOOM - MLADI U FOKUSU	2.000,00 €
NABAVA INFORMATIČKE OPREME	3.000,00 €

Programi knjižnične djelatnosti

- **Poezija na katu**

Odobreno 2.000,00 €

„Poezija na katu“ književna je tribina pokrenuta 2024. godine, financirana sredstvima Ministarstva kulture i medija RH. Tribina kroz razgovore s autoricama i autorima predstavlja suvremeno pjesništvo. Tijekom 2025. godine održat će se četiri književna susreta, na kojima će gostovati hrvatske pjesnikinje i pjesnici, promovirati nove pjesničke knjige i otvarati dijaloge o suvremenim pjesničkim praksama.

- **Književni *speed dating***

Odobreno 2.000,00 €

Književni *speed dating* je projekt pokrenut 2022. godine u GKMM-u Split, a koji je okupio hrvatske književnike i građane u popularnoj brzinskoj formi inače predviđenoj za upoznavanje partnera. Zadana forma predviđa nekoliko minuta razgovora, unutar kojih građani imaju priliku upoznati se s hrvatskim književnicima te im postavljati pitanja po vlastitom izboru. Po isteku zadanog vremena koje je projicirano na projektoru, sudionici prelaze na drugi stol kako bi porazgovarali i postavili pitanja sljedećem književniku.

- **Bez ekrana – nije mana**

Odobreno 2.500,00 €

Projekt „Bez ekrana – nije mana“ osmišljen je kao inicijativa knjižnice i lokalne zajednice koja potiče djecu na aktivno sudjelovanje u društvenim i kreativnim aktivnostima bez upotrebe digitalnih

uredaja. Kao posljedica prekomjernog korištenja ekrana javlja se smanjena kreativnost, radoznalost, zainteresiranost za stjecanjem novih znanja i vještina, manjak samopoštovanja i samopouzdanja. Cilj projekta je smanjiti ovisnost djece o ekranima, potaknuti ih na razvijanje socijalnih vještina, kreativnosti i fizičke aktivnosti.

- **Fragmenti u GKMM-u**

Odobreno 2.500,00 €

Projekt ima za cilj obogatiti kulturni i književni prostor kroz suradnju Gradske knjižnice Marka Marulića Split i Naklade Fragment. U okviru ovog projekta, autori Naklade Fragment sudjelovat će u nizu kreativnih radionica, književnih promocija, gostovanja i radionica kreativnog pisanja. Projekt je osmišljen kako bi potaknuo interakciju između pisaca i lokalne zajednice, pružajući priliku sudionicima svih generacija da istraže svoj kreativni potencijal, razviju vještine pisanja i prodube razumijevanje književnosti. Kroz ovaj program, knjižnica postaje središte književne kreativnosti, nudeći platformu za razvoj novih ideja i stvaranje novih književnih djela.

- **Učimo stare zanate**

Odobreno 1.000,00 €

Projekt „Učimo stare zanate“ usmjeren je na djecu i mlade te ima za cilj očuvanje tradicijskih zanata kroz praktične radionice. Kroz ovaj projekt, polaznici će imati priliku učiti o starim zanatima poput tkanja, keramike, obrade drveta i izrade tradicionalnih rukotvorina, uz vodstvo iskusnih majstora. Projekt ima edukativnu i kreativnu dimenziju, potiče razvoj vještina, kulturno nasljeđe i povezanost s tradicijom, te mladima omogućuje da kroz praktičan rad steknu nova znanja i vještine.

- **Stručni skup „AI transformacija: Kako umjetna inteligencija mijenja knjižničarstvo?“**

Odobreno 1.600,00 €

- ✓ Datum: 29. svibnja 2025.
- ✓ Lokacija: Gradska knjižnica Marka Marulića Split, Ulica slobode 2, 21 000 Split
- ✓ Organizator: Gradska knjižnica Marka Marulića Split
- ✓ Programski i organizacijski odbor: Nada Topić, Maja Stazić, Maruška Nardelli, Marko Silov, Renata Vojvodić

- ✓ Financijska podrška: Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske i Grad Split

U vremenu digitalne revolucije, umjetna inteligencija (AI) postaje ključna tehnologija koja transformira ne samo poslovni svijet već i kulturne i obrazovne institucije poput knjižnica. Stručni skup bavit će se ulogom i primjenom umjetne inteligencije (AI) u modernim knjižničnim sustavima. Skup će okupiti stručnjake iz područja knjižničarstva, informacijske tehnologije i umjetne inteligencije kako bi istražili inovativne načine na koje AI može unaprijediti knjižnične usluge. Fokus će biti na praktičnim rješenjima koja knjižnice mogu implementirati kako bi unaprijedile svoju ponudu, pristupačnost i učinkovitost, uz promišljanje etičkih izazova, sigurnosti podataka i uloge knjižničara u ovom novom digitalnom dobu.

Ciljevi skupa:

- ✓ Razumjeti mogućnosti i izazove primjene AI u knjižničarstvu;
- ✓ Istražiti konkretne primjere upotrebe AI u knjižnicama u Hrvatskoj i inozemstvu;
- ✓ Razmotriti etička i pravna pitanja povezana s umjetnom inteligencijom;
- ✓ Pružiti knjižničarima alate i smjernice za integraciju AI tehnologije u svakodnevni rad.

Programi vizualne umjetnosti za 2025. godinu

- **Filmski laboratorij II**

Odobreno 2.000,00 €

Ciklus radionica održavat će se jednom tjedno kroz dva i pol mjeseca, u trajanju od dva školska sata po radionici. Program obuhvaća teorijski i praktični dio filmske umjetnosti. Teorijski dio uključuje teme poput analize filma, postavljanja kadra, filmskih festivala, glume, filmske opreme, povijesti filma, scenarija, storyboarda, osvjetljenja, zvuka i montaže. Nakon teorijskog dijela, polaznici će se okušati u snimanju vlastitog kratkog igranog filma. Polaznici će odabrati jedan scenarij, proći pripreme za snimanje te realizirati film kroz faze snimanja i postprodukcije, nakon čega će završeni film biti prikazan široj javnosti.

Programi interdisciplinarnih i novih umjetničkih i kulturnih praksi za 2025. godinu

- **Studio lektira II**

Odobreno 3.000,00 €

Projekt „Studio lektira“ predstavlja inovativni pristup edukaciji u GKMM-u Split, usmjeren prema učenicima viših razreda osnovne škole i srednje škole. Cilj projekta je pružiti strukturiranu podršku u razumijevanju lektirnih naslova kroz dubinsku analizu književnih djela i poticanje kreativnog izražavanja kod učenika.

- **"DizajnLoom - Mladi u Fokusu"**

Odobreno 2.000,00 €

"DizajnLoom - Mladi u Fokusu" predstavlja inovativni projekt inspiriran makerspace-om GKMM-a Split, usmjeren na poticanje kreativnosti i interakciju mladih s područjima umjetnosti, tehnologije i zanata. Projekt se sastoji od tri ključna dijela: Vizualna sintagma, Vez trenutka te Tehnološke radionice i digitalni marketing.

Programi gradnje, rekonstrukcije i opremanja kulturne infrastrukture za 2025. godinu

- **Nabava informatičke opreme**

Odobreno 3.000,00 €

Projekt nabave informatičke opreme za GKMM Split usmjeren je na modernizaciju knjižničnih usluga, unapređenje digitalne infrastrukture i pružanje korisnicima lakšeg pristupa suvremenim tehnologijama, čime se omogućuje kvalitetnija podrška u učenju, istraživanju i svakodnevnom korištenju informacija.

Temeljem Javnih poziva Splitsko-dalmatinske županije tražit će se sredstva za sljedeće projekte:

- **Pet promotivnih videa knjižnica Splitsko-dalmatinske županije** – planirano kroz *Poziv za financiranje javnih potreba u kulturi u 2025. godini iz Proračuna Splitsko-dalmatinske županije*

Narodne knjižnice odavno su prerasle svoju tradicionalnu ulogu mjesta za posudbu knjiga. One su danas žarišta kulture, obrazovanja i zajedništva, nudeći raznovrsne usluge i programe za sve uzraste i društvene skupine. Kroz kratke promotivne videozapise želimo prikazati bogatstvo i raznolikost sadržaja koje knjižnice nude – od edukativnih radionica za djecu, kreativnih aktivnosti za tinejdžere, do programa za odrasle i starije osobe, kao i podrške ranjivim skupinama. Cilj je motivirati sve članove zajednice da otkriju knjižnicu kao mjesto inspiracije, učenja, druženja i osobnog razvoja, te ih potaknuti da postanu dio ove dinamične i inkluzivne priče. Predloženi scenariji uključuju glumce, a ideja je da se sva videa snimaju u različitim knjižnicama u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Predviđeno trajanje svakog videa je do max. 1 min 30 sec. Ovim projektom obuhvaćeno je snimanje 5 kratkih promotivnih videa.

Popis promotivnih videa s naslovima:

- ✓ Barbara Matić – „Snaga znanja“
 - ✓ “Bibliobus – tvoja knjižnica na kotačima!”
 - ✓ „Kako tinejdžeri kvalitetno mogu provesti slobodno vrijeme“
 - ✓ „Spas u zadnji čas!“
 - ✓ „Biblioterapija“
- **Nabava informatičke opreme** – planirano kroz *Javni poziv za opremanje ustanova u kulturi u 2025. godini na području Splitsko-dalmatinske županije*
 - **Glazbene večeri Dalmatine** – planirano kroz *Javni poziv za sufinanciranje glazbenih manifestacija na području grada Splita u 2025. godini*

6.2.2. Ostali pozivi, natječaji i suradnje

- **Projekt Roaming writers – Lutajući pisci**

Tijekom 2025. planiran je nastavak suradnje s Udrugom SpLitera na projektu Roaming writers – Lutajući pisci pri čemu su Edi Matić, Filip Škifić i Slobodanka Boba Đuderija gostovali na stajalištima Županijskog bibliobusa GKMM Split i razgovarali s prisutnima o pisanju i književnosti:

- **Medijska pismenost**

Tijekom 2025. godine GKMM se planira dodatno aktivno uključiti u poticanje medijske pismenosti među djecom i mladima, ali i odraslima na području Splita i Splitsko-dalmatinske županije. Prijavljen je projekt „S knjižnicom do sigurne upotrebe medija“ na Javni poziv za sufinanciranje projekata na temu poticanja medijske pismenosti, Agencije za elektroničke medije. Rezultati se očekuju u proljeće. U sklopu projekta predviđene su aktivnosti za jačanje kapaciteta djelatnika GKMM-a, ali i interaktivna predavanja i radionice za djecu i roditelje u našim knjižnicama te izrada brošure o sigurnoj upotrebi medija. Kroz projekt ostvarila bi se suradnja s Osnovnom školom Manuš te s Društvom za komunikacijsku i medijsku kulturu.

GKMM Split će sudjelovati u obilježavanju Dana sigurnijeg interneta 11. veljače 2025. organizacijom različitih radionica u svojim knjižnicama te planira uključivanje u Dane medijske pismenosti koji će se održati od 7. do 13. travnja 2025. U sklopu toga, organizirat će se različite aktivnosti u knjižnicama.

- **Oceanska pismenost i suradnja s istraživačima**

Dogovorena je suradnja dr.sc. Dariom Ezgetom Balić s Instituta za oceanografiju i more koja će održati radionice „Ja istražujem... more!“ u knjižnicama u mreži GKMM-a Split tijekom 2025. godine s ciljem promicanja oceanske pismenosti, a u sklopu projekta Reconnect science with the blue society (Blue-connect 2) koji je financiran sredstvima Europske unije u okviru HORIZONMSCA Researchers' Night poziva. Radionice su namijenjene djeci od šest do deset godina. Dogovorena je suradnja sa znanstvenicima uključenima u projekt „Ja istražujem“ pri čemu će se održati predavanja za odrasle i sve zainteresirane u Središnjici GKMM Split tijekom 2025. godine.

- **Dani baštine i turizma za mlade 2025.** – planirano kroz Natječaj za dodjelu donacija ustanovama, udrugama i drugim organizacijama civilnog društva u 2025. godini - Hrvatska elektroprivreda d.d. (HEP d.d.)

Ovaj program potiče učenike osnovnih i srednjih škola, učeničkih domova i drugih odgojno-obrazovnih ustanova da istraže i prezentiraju zavičajnu baštinu kroz prizmu djela poznatih umjetnika iz svog kraja. Cilj je osvijestiti važnost lokalnih umjetnika koji su svojim djelovanjem ovjekovječili ljepote i posebnosti svog zavičaja, bilo da su se bavili literaturom, glazbom, slikarstvom ili drugim umjetnostima. Učenici se pozivaju da istraže njihova djela, život i značaj za zavičaj te da svoja saznanja prezentiraju u turističkom kontekstu. Realizacija projekta je predviđena od 9. – 12. svibnja 2025. uz partnerstvo s Udrugom Prokultura Split i Turistička zajednica Šolta.

7. EU projekti

Tijekom 2024. godine GKMM Split prijavila je dva EU projekta. Na poziv „Obnova javne kulturne infrastrukture“, PK.6.4.01 prijavila je projekt „Rekonstrukcija GKMM knjižnice Spinut“ čiji je cilj bio rekonstrukcija i opremanje odjela Spinut u svrhu prilagodbe prostora i stvaranja uvjeta za razvoj usluga namijenjenih osobama s invaliditetom i drugim ranjivim skupinama društva. Ukupna vrijednost projekta je 1.031.930,16 EUR pri čemu je 85% traženo od Europskog fonda za regionalni razvoj. Projekt je odbijen za financiranje no u planu je zatražiti sredstva od Grada Splita za realizaciju istoga s obzirom da je Knjižnici Spinut nužno ulaganje. Projekt je odbijen zbog neriješenih imovinsko-pravnih pitanja zgrade u kojoj se nalazi knjižnica, za čije su rješavanje nadležne mjerodavne službe Grada Splita.

GKMM u partnerstvu s Centrom za pružanje usluga u zajednici Maestral prijavila je projekt „Lipo mi je u knjižnici“, vrijednosti 130.479,17 EUR, na poziv „Inkluzivne usluge ustanova u kulturi“, SF.3.4.08.04. Cilj projekta je provedba inkluzivnih programa za ranjive skupine, djecu, mlade, osobe s invaliditetom i starije od 55 godina te osnaživanje kapaciteta zaposlenika GKMM-a. Projekt je prošao administrativnu provjeru te se rezultati očekuju tijekom proljeća 2025. godine. U sklopu projekta predviđeno je 18 besplatnih tematskih radionica u pet grupa (učenje jezika, digitalni sadržaj, kulturna baština, kreativno stvaralaštvo, govorne vještine) te unaprijeđivanje kapaciteta djelatnika GKMM-a za rad s ranjivim skupinama kroz storytelling i korištenje digitalnih alata. Rezultati natječaja saznat će se u prvom dijelu 2025.godine. Veliku podršku u apliciranju projekata pruža nam Razvojna agencija Split – RaST zajedno sa Službom za razvoj Grada Splita.

GKMM Split jedna je od ustanova Grada Splita koja bi trebala biti uključena, kao partner u projektu, u realizaciju projekta „Science comes to town – United towns in science“, u sklopu HORIZON-WIDERA-2024-ERA-02-02 programa ukoliko se projekt odobri. Projekt je odobren u veljači 2025., realizacija će uslijediti tijekom 2026.

U okviru Integriranog teritorijalnog programa u novom EU programskom razdoblju 2021. – 2027. predviđeno je i financiranje projekta Multifunkcionalnog društvenog centra Slatine na kojem bi partner bila Gradska knjižnica Marka Marulića Split jer je predviđen stacionar u sklopu ovog centra. U tijeku je prikupljanje dokumentacije te bi se u lipnju trebale dobiti informacije o statusu građevinske dozvole.

U najavi su dva poziva financirana EU sredstvima namijenjena narodnim knjižnicama odnosno ustanovama s posebnim naglaskom na ustanovama u kulturi. Riječ je o pozivu „Čitanjem do

uključivog društva“ kroz koji bi GKMM Split željela nabaviti bibliokombi te promicati čitanje na području Splitsko-dalmatinske županije ili gradskih kotareva koji nemaju knjižničnu uslugu. Također, u planu je i prijava na poziv „Uključiva kultura – potpora socijalnom uključivanju ranjivih skupina sudjelovanjem u kulturnim i umjetničkim aktivnostima“.

8. Erasmus+ projekti

GKMM Split nastavlja s uspješnim sudjelovanjem u Erasmus+ programu, čime doprinosi unapređenju obrazovanja odraslih te razvoju jezičnih i interkulturalnih kompetencija svojih korisnika i djelatnika. Sve aktivnosti koje se provode dio su Erasmus akreditacije, koju je Knjižnica stekla i koja vrijedi do 2027. godine, omogućujući sustavno i dugoročno planiranje međunarodnih mobilnosti i edukacija. U veljači 2025. godine prijavljen je projekt „Promicanje financijske, pravne i informacijske pismenosti kao preduvjet produktivnosti djelatnika i korisnika GKMM-a u demokratskom društvu“.

Cilj ovog projekta je promicanje financijske, pravne i informacijske pismenosti kao temelja produktivnosti djelatnika i korisnika GKMM-a, što doprinosi osnaživanju građana u demokratskom društvu. Projekt predviđa sljedeće aktivnosti: jedan tečaj, jedan job shadowing, pripremni posjet, grupna mobilnost te jedan inozemni pozvani izlagač. Kroz ove aktivnosti djelatnici – uključujući zaposlenike računovodstva, pravne službe i knjižničare – usvojit će nove prakse učenja i podučavanja, čime će se stečeno znanje prenijeti na lokalnu zajednicu putem radionica i predavanja. Prvi rezultati očekuju se već nakon održanih radionica, dok će konačne koristi projekta biti vidljive unutar dvogodišnjeg razdoblja.

9. Promotivna aktivnost:

GKMM Split će redovito i na različite načine promovirati svoj rad. Kao i do sada, putem sredstava javnog priopćavanja, putem tiskanih i elektroničkih medija, radijskih i TV postaja, internetskih portala i društvenih mreža te u direktnim kontaktima sa suradnicima, partnerima i korisnicima knjižničnih usluga. U svrhu što veće vidljivosti, brže i bolje komunikacije sa svojim korisnicima u 2025. unaprijedit će se web stranica te pronalaziti nove načine komunikacije s korisnicima.

Potrebno je izraditi promotivni materijal knjižničnih dvorana i prostora za korištenje i iznajmljivanje za različite svrhe (multimedijalne dvorane Središnje knjižnice, Krimi-kutak Knjižnice Trstenik, Knjižnica Dalmatina).

10. Nakladnička djelatnost

Tijekom 2025. GKMM-u Split je u planu strateški nastaviti razvijati svoju nakladničku djelatnost. S obzirom na sve veći broj tiskanih naslova u nakladi GKMM-a Split organizirat će se različite mogućnosti prodaje knjiga: unutar same knjižnice, putem otkupa, nakladnika, knjižara te na sajmovima. Nastavit će se sa Slatkopedijom sudjelovati zajednički s ostalim splitskim izdavačima na hrvatskim sajmovima u Splitu, Zagrebu, Puli i Osijeku u sklopu „Splitskog kantuna“. Biblioteka Marulica nastojat će i dalje književne veličine i velikane približiti djeci na prikladan i zabavan način te poticati autore na objavljivanje tematski raznovrsnih i kvalitetnih slikovnica i knjiga za djecu i mlade. U 2025. godini planira se nastaviti suradnja s Parkovima i nasadima na objavljivanju slikovnica koji promiču ljubav prema prirodnoj baštini grada te će se objaviti natječaj za tiskanje slikovnice o Jakovu Gotovcu. U sklopu projekta očuvanja splitskog govora tiskat će se „Libar braće Uvodić“ priređivača Ede Šegvića, a u sklopu godine Ive Tijardovića i Jakova Gotovca Tijardovićeve splitska librete urednika Marina Kuzmića te slikovnica o Jakovu Gotovcu.

U elektroničkim izdanjima tekstova o starom Splitu iz pera poznatih splitskih autora i suradnika knjižnice na planu zavičajnosti, Kaleidoskopu, i tekstova o starim splitskim obiteljima i značajnim pojedincima koji su živjeli i djelovali u Splitu, Splitskom spomenaru, planira se redovito objavljivati članke stalnih i novih suradnika. Plan je redovito objavljivati tekstove i o splitskoj čakavštini.

U 2025. godini planiramo objavu prvog broja digitalnog časopisa GKMM Split „Pagina“. Časopis će imati rubrike magazinskog tipa kroz koje će obrađivati teme vezane za knjige, čitanje, knjižnice, knjižničare, autore, nakladnike i sve ostale kreatore i nositelje književnog i šireg umjetničkog polja. Autori članaka bit će knjižničari GKMM Split te vanjski suradnici iz različitih disciplina.

Tijekom godine je u planu objavljivanje i digitalnog zbornika sa stručnog skupa „AI transformacija: Kako umjetna inteligencija mijenja knjižničarstvo?“. Izdavanje zbornika radova bit će zaključni dio Stručnog skupa, a sadržavat će radove stručnjaka koji su bili pozvani predavači, kao i radove prijavljenih izlaganja knjižničara. Zbornik će biti distribuiran putem digitalnih platformi i stručnih medija, omogućujući široku dostupnost i daljnju raspravu unutar zajednice stručnjaka.

11. Međuinstitucionalna i međunarodna suradnja

GKMM svakodnevno u ostvarenju svojih programa suraduje s pojedincima, udrugama, vrtićima, školama, kulturnim ustanovama i manifestacijama. Važno je naglasiti dobru međusobnu suradnju gradskih kulturnih ustanova, kao što je suradnja s HNK-om Split u sklopu novog Splitskog ljeta i Marulićevih dana. U sklopu programa Krimi-kutka Knjižnice Trstenik stvoreni su uvjeti za malu gradsku scenu te otvaranje suradnje s brojnim potencijalnim institucionalnim i vaninstitucionalnim korisnicima. S Parkovima i nasadama nastaviti dobru suradnju na tiskanju slikovnica koji potiču djecu na ljubav i brigu za prirodni okoliš svoga grada, ali i na uređenju zelenih površina knjižnica u mreži. Nastaviti dobru suradnju vezano uz sudjelovanje GKMM-a na Mediteranskom festivalu knjige. Tijekom 2025. nastavit će se suradnja s Centrom za autizam pri obilježavanju dana Svjetskog dana svjesnosti o autizmu, Udrugom Sree pri obilježavanju Nacionalnog dana osoba s cerebralnom paralizom, s Umjetničkom akademijom u Splitu – odsjek za glumu uz program „Godinu obilježavanja 1100. obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva“, Udugom Collegium Split kroz povijest s programom Splitska ura, Udrugom Glazbene niti ljubavi i Gradskim GMD Sanctus Domnio na glazbenim programima, s Prokulutom Split i Turističkom zajednicom Šolta kroz program Dani baštine i turizma za mlade 2025. i mnogim drugima. Tu su i suradnje s raznim nakladnicima vezano uz gostovanje književnika, osobito izdvajamo splitsku Nakladu Fragment.

Nećemo izostaviti ni prekogranične razmjene i suradnje u drugim knjižnicama ili srodnim ustanovama (job shadowing) te edukacije na raznim tečajevima u sklopu Erasmus+ akreditacije u obrazovanju odraslih.

12. Digitalizacija Zavičajne zbirke „Spalatine“

U 2025. godini nastavljamo s digitalizacijom istaknutih izdanja iz Zavičajne zbirke Spalatine. GKMM je s digitalizacijom vrijedne građe Zavičajne zbirke Spalatine započela 2009. s ciljem zaštite izvornika te povećanja dostupnosti i popularizacije vrijednih djela. Odabiru se jedinice građe koje svojim sadržajem i povijesnom vrijednošću predstavljaju kulturno dobro, značajno za splitsku i hrvatsku kulturnu baštinu.

13. Stručno obučavanje i usavršavanje

GKMM će redovito i na više razina poticati što veći broj djelatnika na stručno obučavanje i usavršavanje sudjelovanjem na domaćim i stranim stručnim skupovima, radionicama i edukacijama, sudjelovanjem na multidisciplinarnim, interdisciplinarnim i međunarodnim projektima. Poticat će ih na aktivno uključivanje izlaganjem na skupovima te pisanjem stručnih radova. GKMM će u suradnji s Centrom za stalno stručno usavršavanje pri NSK-a organizirati nekoliko tečajeva i radionica za stručno usavršavanje za sve knjižničare Splitsko-dalmatinske županije. GKMM je organizator stručnog skupa „AI transformacija: Kako umjetna inteligencija mijenja knjižničarstvo?“ koji će se održati 29. svibnja 2025.

14. Plan rada Županijske matične razvojne službe

14.1. Narodne knjižnice u 2025. godini

Planom rada Županijske matične razvojne službe planiraju se poslovi koji su u skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019, NN 98/2019, 114/2022, 36/2024) i Pravilnikom o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u RH (NN 81/2021) pri čemu je osnovni zadatak unapređivanje i sustavno razvijanje knjižnične djelatnosti i knjižnica na području Splitsko-dalmatinske županije. Mrežu narodnih knjižnica u Splitsko-dalmatinskoj županiji čini 16 gradskih knjižnica, 10 općinskih knjižnica, dva ugovorena ogranka, jedna knjižnica u sastavu i jedna pokretna knjižnica.

Poslovi službe koji se nastavljaju/su u planu za 2025. godinu:

- Praćenje rada i prikupljanje podataka o poslovanju narodnih knjižnica na području Splitsko-dalmatinske županije za prethodnu godinu, obrada podataka i izrada analize stanja, poslovanja, potreba i ustroja te izvještavanja stručnih službi i osnivača o postignutim rezultatima.
- Prikupljanje, obrada i analiza podataka o stanju i radu narodnih knjižnica u Sustavu za jedinstveno elektroničko prikupljanje statističkih podataka o poslovanju knjižnica za 2024. godinu s područja Splitsko-dalmatinske županije provodit će se sukladno planu i uputama NSK od 20. siječnja do 16. svibnja 2025. godine.
- Matična služba će koordinirati, kontrolirati i verificirati unos statističkih podataka, te obrađena statistička izvješća u vidu narativne analize pokazatelja uspješnosti i usporedba sa Standardom za narodne knjižnice u RH poslati Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu - Zavodu za knjižničarstvo, Ministarstvu kulture i medija – Sektoru za arhivsku, knjižničnu i muzejsku djelatnost, Splitsko-dalmatinskoj županiji – Upravnom odjelu za kulturu, sport i tehničku kulturu, te Gradu Splitu – Upravnom odjelu za društvene djelatnosti.
- Stručno-savjetodavna pomoć knjižnicama i osnivačima knjižnica na temelju uočenih problema ili na poziv knjižničara u svezi s knjižničnim poslovima, metodama rada, uvođenjem novih usluga, stručnim uređenjem knjižnica, organizacijom fonda, revizijom,

otpisom i sl., a na temelju Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Standarda za narodne knjižnice RH.

- U svrhu daljnjeg unapređenja stručnog rada obavljat će se savjetodavni posjeti kao i posjeti u svrhu stručnog nadzora izravnim uvidom u rad i stanje knjižnog fonda, prostora i opreme, te će se pratiti rad narodnih knjižnica kroz usmenu komunikaciju s ravnateljima i kroz njihova izvješća o radu, što ih knjižnice dostavljaju na zahtjev Matične službe, kako bi se uočile i otklonile eventualne nepravilnosti u poslovanju, ali prije svega kako bi se poboljšala kvaliteta pruženih usluga korisnicima.
- Pisana izvješća o obavljenom stručnom nadzoru šalju se ravnateljima knjižnica, osnivačima, Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu i Ministarstvu kulture i medija RH.
- U planu su obilasci knjižnica u svrhu savjetodavnog rada i pomoći oko konkretnih poslova, a prioritet su knjižnice koje tijekom 2025. godine planiraju preseljenje ili uređenje novih prostora i kod kojih je nastupila smjena ravnatelja – Gradska knjižnica Kaštela, Gradska knjižnica Solin, Gradska knjižnica Trogir, Narodna knjižnica i čitaonica u Klisu, Gradska knjižnica Trilj, Gradska knjižnica Vrgorac te knjižnice na otoku Braču (Narodna knjižnica Supetar, Narodna knjižnica „Hrvatski skup“ Pučišća, Narodna knjižnica „Hrvatski sastanak“ Selca, Općinska knjižnica Ivan Matij Škarić Postira, Općinska knjižnica "Hrvatska čitaonica" Bol i Narodna knjižnica „Antoni Rendić Ivanović“ Sutivan).
- U planu su i stručni tematski i radni sastanci s ravnateljima narodnih knjižnica (uživo, hibridno ili online) kako bi se uočili problemi i potrebe, pogotovo knjižnica sa samo jednim zaposlenikom, i zajednički pronašla rješenja.
- Poticanje razvoja županijske mreže knjižnica – s jedinicama lokalne samouprave koje nemaju narodnu knjižnicu, obavljati će se savjetodavni kontakti u cilju zagovaranja ispunjenja obaveze iz čl. 10. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, tj. osnivanja gradskih i općinskih knjižnica, ogranaka, stanica i stacionara.
- Pratit će se potrebe stanovnika Županije za uslugama Bibliobusne službe te po potrebi širiti mreža bibliobusnih stajališta, prema iskazanom interesu i mogućnostima obuhvata, u suradnji s Bibliobusnom službom GKMM Split, načelnicima i gradonačelnicima lokalne uprave i Splitsko-dalmatinskom županijom.
- Također je u planu prijava na projektni prijedlog za razvoj usluge pokretne knjižnice kojim bi nabavili bibliokombi kojim bi uslugu pokretne knjižnice proširili na mjesta uz Jadransku magistralu koja su već iskazala izrazito veliki interes za tu vrstu knjižničnih usluga, ali do

kojih zbog svoje veličine bibliobus ne može stići, kao i uslugu dovođenja knjiga do domove za starije u Splitsko-dalmatinskoj županiji. To je također i u skladu s Programom razvoja mreže pokretnih knjižnica u RH od 2023. do 2032. godine.

- U planu je rad na razvoju nove mreže knjižnica za Grad Split – u suradnji s mjesnim odborima i stručnim službama Grada prikupit će se podaci o broju i strukturi stanovništva, osobitostima gradskih četvrti, ali i već iskazanim potrebama za nekim oblikom knjižnične djelatnosti, te otvaranjem novih ogranaka pratiti razvoj grada.
- Jedan od prioriteta zadatka matične službe je poticanje narodnih knjižnica na uvođenje novih usluga za korisnike i formiranje novih knjižničnih zbirki. Posebna pažnja posvetit će se uslugama i zbirkama za djecu i mlade u svrhu poticanja čitanja, te osobama s posebnim potrebama, kao i osiguravanju pristupačnosti osobama s invaliditetom, osiguravanju rodne ravnopravnosti i načelu nediskriminacije te smanjenju socijalne isključivosti ranjivih skupina.
- Narodne knjižnice pozivaju se da se uključe u državne akcije i manifestacije kojima je cilj promicanje čitanja i opće dostupnosti knjiga.
- Uvođenje u posao novih knjižničara, kojima je, bez obzira na formalno obrazovanje, potrebna stručna pomoć obavljat će se u matičnoj knjižnici, a po potrebi i u knjižnicama na terenu.
- Revizija i otpis – knjižnice u skladu s Pravilnikom o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe redovito provode revizije svojih fondova i vrše otpise, a Matična služba kontrolira ispravnost dokumentacije i popise knjiga koje se predlažu za otpis i daje službeno očitovanje o obavljenoj reviziji i otpisu.
- Knjižnice se potiču i na provođenje zaštite knjižnične građe, posebno one koje imaju svojstvo kulturne baštine, a nisu do sada bile u postupku zaštite i registracije kod Ministarstva kulture i medija RH. Isto tako, naglašava se važnost uređenja, zaštite i prezentacije zavičajnih zbirki. Pravilnik o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u RH propisuje da županijske matične razvojne službe nude stručnu pomoć vezano uz utvrđivanje svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu u narodnim knjižnicama, te na temelju anketno dobivenih podataka o postojanju knjižnične građe do 1850. godine, Matična služba će u 2025. godini obaviti stručne nadzore te izvješća dostaviti Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo pri NSK u cilju utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara i čl. 24 Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

- U svrhu edukacije i unaprijeđenja struke te razvoja kompetencija stručnog kadra zaposlenog u narodnim knjižnicama 2025. godini planiraju se stručna predavanja, webinar i radionice, od kojih najmanje dvije Centra za stalno stručno usavršavanje. Stručna predavanja organizirati će se i u suradnji s Društvom knjižničara u Splitu i Sveučilišnom knjižnicom u Splitu s kojima Županijska matična služba dobro surađuje. Knjižničari će se informirati o programima stručne edukacije slanjem obavijesti i poticanjem na sudjelovanje na stručnim skupovima i seminarima.
- U 2025. godini sudjelovat ćemo u planiranju i organizaciju stručnog skupa GKMM Split „AI transformacija: Kako umjetna inteligencija mijenja knjižničarstvo?“. Stručni skup bavit će se ulogom i primjenom umjetne inteligencije (AI) u modernim knjižničnim sustavima. Skup će okupiti stručnjake iz područja knjižničarstva, informacijske tehnologije i umjetne inteligencije kako bi istražili inovativne načine na koje AI može unaprijediti knjižnične usluge. Fokus će biti na praktičnim rješenjima koja knjižnice mogu implementirati kako bi unaprijedile svoju ponudu, pristupačnost i učinkovitost, uz promišljanje etičkih izazova, sigurnosti podataka i uloge knjižničara u novom digitalnom dobu.
- Matična služba sudjelovat će na seminarima i stručnim i znanstvenim skupovima vezanim uz rad narodnih knjižnica, te onima u organizaciji Društva knjižničara u Splitu, Hrvatskog knjižničarskog društva, Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara te Erasmus programu kroz Erasmus+ akreditaciju GKMM Split.
- Županijska matična služba nastavit će razvijati suradnju s Hrvatskim zavodom za knjižničarstvo NSK, Ministarstvom kulture i medije RH, Hrvatskim knjižničarskim društvom – Komisijom za pokretne knjižnice, Društvom knjižničara u Splitu, Sveučilišnom knjižnicom u Splitu, Splitsko-dalmatinskom županijom – Upravnim odjelom za kulturu, sport i tehničku kulturu, te Gradom Splitom – Upravnim odjelom za društvene djelatnosti, jedinicima lokalne samouprave, te kolegama iz ostalih narodnih knjižnica.
- Tijekom 2025. godine planirano je sudjelovanje na četiri redovita sastanka Stručnog vijeća voditelja i stručnih suradnika županijskih matičnih razvojnih službi te izvanrednim sastancima i edukacijama, prema potrebi.
- Važne obavijesti, dokumenti i zakonodavne promjene redovite će se ažurirati na mrežnim stranicama GKMM Split – rubrika Za knjižničare.
- Informatizacija knjižnica i nadalje je prioritetan posao kojemu se posvećuje velika pažnja. U narodnima knjižnicama ima prostora za povećanje pristupnih mjesta internetu za

korisnike (stolna računala, bežične pristupne točke za internet, prijenosna računala, tableti, čitači e-knjiga, itd.) kao i za uvođenje raznih aplikacija, VR-a, 3D printera i sl.

Županijska matična služba u sklopu matične knjižnice GKMM Split:

- sudjeluje u preuređenju Ogranka Podstrana GKMM Split;
- sudjeluje u obnovi Ogranka Spinut savjetima oko uređenja, programa novih događanja, pokazatelja posjetitelja i ostalih statističkih podataka potrebnih za projekt obnove;
- sudjeluje u planiranju širenja mreže GKMM Split, analizom broja i strukture stanovništva kao i osobitosti pojedinih gradskih četvrti, komunikacijom s mjesnim odborima i sl.;
- sudjeluje u pripremi projektnog prijedloga Čitanjem do uključivog društva za unaprjeđenje usluge pokretne knjižnice nabavom još jednog vozila – bibliokombija;
- sudjeluje u planiranju i organizaciji stručnog skupa GKMM Split „AI transformacija: Kako umjetna inteligencija mijenja knjižničarstvo?“;
- sudjeluje u pripremi prvog broja digitalnog časopisa GKMM Split;
- sudjeluje u realizaciji Erasmus programa u koje je GKMM Split uključena;
- sudjeluje u svim stručnim poslovima GKMM Split (izrada novih smjernica za reviziju i otpis grade, izrada novih smjernica za izgradnju i upravljanje fondom itd.).
- Obavljat će se i drugi poslovi u skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilnikom o matičnoj djelatnosti knjižnica u RH s ciljem razvoja narodnih knjižnica na području Splitsko – dalmatinske županije.

14.2. Školske knjižnice u 2025. godini

Planom rada Županijske matične razvojne službe planiraju se poslovi koji su u skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019, NN 98/2019, 114/2022, 36/2024) i Pravilnikom o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u RH (NN 81/2021) pri čemu je osnovni zadatak unapređivanje i sustavno razvijanje knjižnične djelatnosti i knjižnica na području Splitsko-dalmatinske županije. Mrežu školskih knjižnica u Splitsko-dalmatinskoj županiji čini 141 knjižnica – od toga 96 u matičnim osnovnim školama, tri u područnim školama i 42 srednjoškolske knjižnice.

Poslovi službe koji se nastavljaју/su u planu za 2025. godinu:

- Praćenje rada i prikupljanje podataka o poslovanju školskih knjižnica na području Splitsko-dalmatinske županije za prethodnu godinu, obrada podataka i izrada analize

stanja, poslovanja, potreba i ustroja te izvještavanja stručnih službi i osnivača o postignutim rezultatima.

- Prikupljanje, obrada i analiza podataka o stanju i radu školskih knjižnica u Sustavu za jedinstveno elektroničko prikupljanje statističkih podataka o poslovanju knjižnica za 2024. godinu s područja Splitsko-dalmatinske županije provodit će se sukladno planu i uputama NSK od 20. siječnja do 16. svibnja 2025. godine.
- Matična služba će koordinirati, kontrolirati i verificirati unos statističkih podataka, te obrađena statistička izvješća u vidu narativne analize pokazatelja uspješnosti i usporedba sa Standardom za školske knjižnice u RH poslati Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu - Zavodu za knjižničarstvo, Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih, Splitsko-dalmatinskoj županiji – Upravnom odjelu za prosvjetu, te Gradu Splitu – Odsjeku za odgoj, obrazovanje, znanost i kulturu.
- Stručno-savjetodavna pomoć knjižnicama i osnivačima knjižnica na temelju uočenih problema ili na poziv knjižničara u svezi s knjižničnim poslovima, metodama rada, uvođenjem novih usluga, stručnim uređenjem knjižnica, organizacijom fonda, revizijom, otpisom i sl., a na temelju Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Standarda za školske knjižnice RH.
- U svrhu daljnjeg unapređenja stručnog rada obavljat će se savjetodavni posjeti kao i posjeti u svrhu stručnog nadzora izravnim uvidom u rad i stanje knjižnog fonda, prostora i opreme, te će se pratiti rad školskih knjižnica kroz usmenu komunikaciju sa stručnim suradnicima knjižničarima i ravnateljima škola kako bi se uočile i otklonile eventualne nepravilnosti u poslovanju, ali prije svega kako bi se poboljšala kvaliteta pruženih usluga korisnicima.
- Pisana izvješća o obavljenom stručnom nadzoru šalju se ravnateljima škola, stručnim suradnicima knjižničarima, osnivačima, Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu i Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih.
- U planu su obilasci knjižnica u svrhu savjetodavnog rada i pomoći oko konkretnih poslova, a prioritet su knjižnice koje zadnje četiri godine i više nisu napravile reviziju i otpis, te one koje planiraju preseljenje ili uređenje novih prostora kao i knjižnice koje su zaposlile nove stručne suradnike knjižničare – Knjižnica Turističko-ugostiteljske škole Split, Knjižnica Srednje škole Braća Radić Kaštel Štafilić, Knjižnica Industrijske škole Split, Knjižnica Učeničkog doma Split, Knjižnica Ženskog đakčkog doma Split, Knjižnica OŠ Kman Kocunar

Split, Knjižnica OŠ Gornja Poljica (Srijane), školske knjižnice na otoku Braču (Knjižnica Klesarske škole Pučišća, Knjižnica Srednje škole Bol, Knjižnica OŠ Pučišća)

- Poticanje razvoja županijske mreže knjižnica – novoosnovana Bibliobusna služba Splitsko-dalmatinske županije od 25 stajališta ima 18 stajališta kod školskih ustanova. Plan je poticanje suradnje između škola i pokretne knjižnice, te time i proširenje mreže bibliobusnih stajališta, jer škole iskazuju veliki interes za uslugom pokretne knjižnice, a sve u suradnji s Bibliobusnom službom GKMM Split, načelnicima i gradonačelnicima lokalne uprave i Splitsko-dalmatinskom županijom.
- Također je u planu prijava na projektni prijedlog za razvoj usluge pokretne knjižnice kojim bi nabavili bibliokombi s kojim bi uslugu pokretne knjižnice proširili na škole uz Jadransku magistralu koja su već iskazala izrazito veliki interes za tu vrstu knjižničnih usluga, ali do kojih zbog svoje veličine bibliobus ne može stići. To je također i u skladu s Programom razvoja mreže pokretnih knjižnica u RH od 2023. do 2032. godine.
- U planu je pojačano lobiranje za povećanje financijskih sredstava koje su osnivači škola dužni davati za nabavu građe u školskim knjižnicama kroz prepisku i razgovore s odgovornim čelnicama u jedinicama lokalne uprave, Splitsko-dalmatinskoj županiji, Gradu Splitu i Gradu Makarskoj.
- Jedan od prioritetnih zadataka matične službe je poticanje školskih knjižnica na uvođenje novih usluga za korisnike. Posebna pažnja posvetit će se uslugama i zbirkama za djecu i mlade u svrhu poticanja čitanja, programa za djecu s disleksijom i sl.
- Školske knjižnice pozivaju se da se uključe u državne akcije i manifestacije kojima je cilj promicanje čitanja i opće dostupnosti knjiga.
- Uvođenje u posao novih stručnih suradnika knjižničara, kojima je, bez obzira na formalno obrazovanje, potrebna stručna pomoć obavljat će se u knjižnicama na terenu, a po potrebi i u matičnoj knjižnici. U školskim knjižnicama je velika fluktuacija kadra zbog raznih zamjena, smjene generacija i sl. tako da će Matična služba uputiti dopis prema ravnateljima i tajnicima škola da nas obavijestavaju o tim izmjenama zbog ažurnosti adresara i lakše komunikacije i edukacije.
- Revizija i otpis - knjižnice u skladu s Pravilnikom o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe redovito provode revizije svojih fondova i vrše otpise, a Matična služba kontrolira ispravnost dokumentacije i popise knjiga koje se predlažu za otpis i daje službeno očitovanje o obavljenoj reviziji i otpisu.

- Knjižnice se potiču i na provođenje zaštite knjižnične građe, posebno one koje imaju svojstvo kulturne baštine, a nisu do sada bile u postupku zaštite i registracije kod Ministarstva kulture i medija. Pravilnik o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u RH propisuje da županijske matične razvojne službe nude stručnu pomoć vezano uz utvrđivanje svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu u školskim knjižnicama, te na temelju anketno dobivenih podataka o postojanju knjižnične građe do 1850. godine, Matična služba će u 2025. godini obaviti stručne nadzore te izvješća dostaviti Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo pri NSK u cilju utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara i čl. 24 Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.
- U svrhu edukacije i unaprijeđenja struke te razvoja kompetencija stručnog kadra zaposlenog u školskim knjižnicama u 2025. godini planiraju se stručna predavanja, webinar i radionice, od kojih najmanje dvije Centra za stalno stručno usavršavanje. Stručna predavanja organizirat će se i u suradnji sa županijskim stručnim vijećima školskih knjižničara te županijskim stručnim vijećima ravnatelja osnovnih i srednjih škola. Knjižničari će se informirati o programima stručne edukacije slanjem obavijesti i poticanjem na sudjelovanje na stručnim skupovima i seminarima.
- U 2025. godini sudjelovat ćemo u planiranju i organizaciju stručnog skupa GKMM Split „AI transformacija: Kako umjetna inteligencija mijenja knjižničarstvo?“. Stručni skup bavit će se ulogom i primjenom umjetne inteligencije (AI) u modernim knjižničnim sustavima. Skup će okupiti stručnjake iz područja knjižničarstva, informacijske tehnologije i umjetne inteligencije kako bi istražili inovativne načine na koje AI može unaprijediti knjižnične usluge. Fokus će biti na praktičnim rješenjima koja knjižnice mogu implementirati kako bi unaprijedile svoju ponudu, pristupačnost i učinkovitost, uz promišljanje etičkih izazova, sigurnosti podataka i uloge knjižničara u novom digitalnom dobu.
- Matična služba sudjelovat će na seminarima i stručnim i znanstvenim skupovima vezanim uz rad školskih knjižnica.
- Županijska matična služba nastavit će razvijati suradnju s Hrvatskim zavodom za knjižničarstvo NSK, Ministarstvom kulture i medije RH, Hrvatskim knjižničarskim društvom – Komisijom za pokretne knjižnice, Društvom knjižničara u Splitu, Sveučilišnom knjižnicom u Splitu, Splitsko-dalmatinskom županijom – Upravnim odjelom prosvjetu, te

Gradom Splitom – Upravnim odjelom za društvene djelatnosti, jedinicima lokalne samouprave, te kolegama iz školskih knjižnica.

- Tijekom 2025. godine planirano je sudjelovanje na četiri redovita sastanka Stručnog vijeća voditelja i stručnih suradnika županijskih matičnih razvojnih službi, te izvanrednim sastancima i edukacijama, prema potrebi.
- Važne obavijesti, dokumenti i zakonodavne promjene redovite će se ažurirati na mrežnim stranicama GKMM Split – rubrika Za knjižničare.
- Informatizacija školskih knjižnica i nadalje je prioritetan posao kojemu se posvećuje velika pažnja. Od devet škola u Splitsko-dalmatinskoj županiji koje još uvijek nemaju nikakav knjižnični program, sedam ih je u fazi nabavke programa, a dvije nisu još ništa poduzele po tom pitanju. Prioritet je zagovaranje za nabavu programa u tim školama. U školskim knjižnicama ima prostora za povećanje pristupnih mjesta internetu za korisnike (stolna računala, bežične pristupne točke za internet, prijenosna računala, tableti, čitači e-knjiga, itd.) kao i za uvođenje raznih aplikacija, i sl.

Županijska matična služba u sklopu matične knjižnice GKMM Split:

- sudjeluje u preuređenju Ogranka Podstrana GKMM Split;
- sudjeluje u obnovi Ogranka Spinut savjetima oko uređenja, programa novih događanja, pokazatelja posjetitelja i ostalih statističkih podataka potrebnih za projekt obnove;
- sudjeluje u planiranju širenja mreže GKMM Split, analizom broja i strukture stanovništva kao i osobitosti pojedinih gradskih četvrti, komunikacijom s mjesnim odborima i sl.;
- sudjeluje u pripremi projektnog prijedloga Čitanjem do uključivog društva za unaprjeđenje usluge pokretne knjižnice nabavom još jednog vozila – bibliokombija;
- sudjeluje u planiranju i organizaciji stručnog skupa GKMM Split „AI transformacija: Kako umjetna inteligencija mijenja knjižničarstvo?“;
- sudjeluje u pripremi prvog broja digitalnog časopisa GKMM Split;
- sudjeluje u realizaciji Erasmus programa u koje je GKMM Split uključena;
- sudjeluje u svim stručnim poslovima GKMM Split (izrada novih smjernica za reviziju i otpis građe, izrada novih smjernica za izgradnju i upravljanje fondom itd.);
- Obavljat će se i drugi poslovi u skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilnikom o matičnoj djelatnosti knjižnica u RH s ciljem razvoja narodnih knjižnica na području Splitsko – dalmatinske županije.

15. Zaključak

Godina 2025. bit će u znaku dovršavanja započelih projekata, očekivanja rezultata projekata prijavljenih na različite natječaje te ovisno o njima, realizacije novih programa i projekata. Ova će godina biti u duhu gradskih projekata – Godine Ive Tijardovića i Jakova Gotovca, godine očuvanja splitskog govora te u duhu 70 godina splitskih dječjih knjižnica.

Jedan od strateških glavnih ciljeva biti će preuređenje postojećih odjela na način da se zajedno s Gradom Splitom riješe imovinsko-pravna pitanja prostora koje je knjižnica dobila na korištenje, naprave energetske analize prostora u kojima knjižnica radi, zatraže idejni projekti uređenja dotrajalih prostora, pronalaze načini njihova financiranja te osmisle novi inovativni programi podizanja kvalitete rada u svrhu što jače promocije knjige, čitanja i pismenosti. Paralelno s tim, osiguravat će se permanentno stručno usavršavanje djelatnika te stvaranje boljih uvjeta za njihov rad.

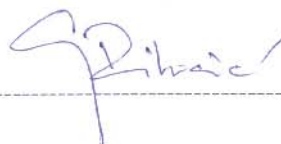
Izradit će se nova mreža knjižničnih ogranaka u Gradu Splitu te novih bibliobusnih stajališta u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Analizirat će se te pokušati predvidati snažne društvene promjene koje bi mogle znatno utjecati na dosadašnji način rada knjižnice i u skladu s tim donositi odluke i mjere za adekvatan odgovor na njih. Osnovni cilj će biti zadržati postojeće korisnike, ali i dobiti nove te i dalje biti poticajno, kreativno i kulturno žarište i utočište svoje zajednice.

U Splitu 3. ožujka 2025.

KLASA: 003-06/25-01/1

URBROJ: 2181-237-05/25-06/9

Grozdana Ribičić, ravnateljica

Mirta Matošić, predsjednica Upravnog vijeća